Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

TOLEDO
BIBLIOTECA PUBLICA
Dep. RES
Núm. 1120

RES
1120

T 148251
R 376508

C1196317

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

3-16-3

Urbis antiſtes recolen-
de preſul: Atqȝ ſublimis titulare

aſtrum: Stirps et anti-
quum clara fonſecarum Gloria ſalue

Enchiridion eccleſie Pallantine.

Al fin: 1508

Armas de ~~Fonseca~~ Fonseca

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Prefatio

IOannes Rodriguez fonſeca epiſcopus Pallātinus. ꝛc. Decano ⁊ capitulo eiuſdem eccleſiae: atqꝫ proinde curionibus. beneficiarijs. ſacerdotibus. aedituis. atqꝫ miniſtris eccleſiarū noſtrae dioeceſeos ſalutē in domino ſempiternam. Si deceſſoribus noſtris fratres chariſſimi ea cura diligētiaqꝫ incubuiſſet: vt eccleſijs ſuae dicioni ſubiectis proſpexiſſent in his maxime rebus ſine quibus res diuina miniſtrari nullo modo poteſt: exoneraſſent profecto nos magna ex parte hoc labore: quem impreſentiarum ſuſcepimus. Sed cū diuino cultui rebus quāplurimis opus ſit: nihil eſt magis neceſſari umquam librorum copia: illorum maxime. ſine quibus animarum noſtrarum ſalus cōſtare non poteſt: inter quos primum gradū obtinet. quem vocant manuale: ab eo vt putamus appellatum quod de manibus ſacerdotum excidere nunquam debeat. Cum vero nobis ſit in animo eccleſias noſtras cum alijs rebus omnibus: tum vero hac precioſa librorum ſupellectili ornare: a manuali auſpicari libuit hoc eſt ab eo quod erat maximum maximeqꝫ omnium neceſſariuꝫ. facta namqꝫ libelli huius diſquiſitione: comperi-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Incipit manuale ſiue practica miniſtrandi ſacraméta et ſacramentalia ſecundum ordinem ſancte eccleſie Pallãtine et per totam eius dioceſim.

Comiença la ordé para bédezir la meſa por todo el año. Eſtando ayũtados los hermanos para comer enel refectorio pueſtos en pie por ordé ãte dela meſa: el cãtor que eſta de parte del ſemanero o otro en ſu lugar abſoluté comiéça. Benedicite. E los hermanos lo repité diziédo. Benedicite. luego el cantor comiença. ℣. Oculi dominū. ⁊ los hermanos proſiguiédo lo acaban todo con. Gloria patri. ⁊. Sicut erat. ⁊. Kirie eleiſon. ℣. Oculi dominū in te ſperant dñe: et tu das eſcam illorū in tépore opportuno. Aperis tu manum tuã: et imples omne animal benedictiõe. Gloria pri. Sicut erat. Kirie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kirie eleiſon. Pater noſter. Secreto. ℣. Et ne nos. ℟. Sed libera. luego el ſacerdote dize. Oremus. Benedic domine nos: ⁊ dona tua que de tua largitate ſumus ſumpturi. Per chriſtū dñm noſtrū. ℟. Amén. Deſpues el lector dize. Iube domne

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

benedicere. Benedictio. Menſe celeſtis par-
ticipes faciat nos rex eterne glorie. ℟. Amē.
En fin del comer dicho del lector. Tu au
tem dñe. ⁊ reſpondido delos hermanos
Deo gratias. todos ſalē delas meſas: ⁊ eſtādo
en pie por orden ante la meſa el cantor comiē
ça. ℣. Cōfiteantur tibi. E los hermanos junta-
mēte proſiguiēdo lo acaban todo con. Gloria
patri. ⁊ Sicut erat. ℣. Cōfiteantur tibi dñe omnia
opera tua. Et ſancti tui benedicāt tibi. Glīa patri.
Sicut erat. Deſpues deſto el ſacerdote abſolu
te diga. Agimus tibi gratias omnipotens
deus ꝑ vniuerſis beneficijs tuis. Qui viuis
⁊ regnas in ſecula ſeculoꝝ. ℟. Amén. Luego
el cantor comiença el pſalmo. Miſerere mei.
el qual acabado delos hermanos a verſos cō
Gloria patri. dizē juntamēte. Kirie eleiſón. Chri
ſte eleiſon. Kirie eleiſón. Pater noſter. Secreto.
El ſacerdote dize. ℣. Et ne nos. ℟. Sed libera
nos. ℣. Diſperſit dedit pauperibus. ℟. Et iuſticia
eius manet in ſeculū ſeculi. ℣. Benedicā dominū in
oñi tēpore. ℟. Semꝑ laus eius in ore meo. ℣. In
dño laudabitur aīa mea. ℟. Audiāt māſueti ⁊ letē
tur. ℣. Magnificate dñm mecū. ℟. Et exaltemus
nomē eius in idipſum. ℣. Sit nomē dñi benedictū.
℟. Ex hoc nūc ⁊ vſq; in ſeclm. Luego immediate

ſig dezir. Oremus. dize. R etribuere digna-
re domine omnibus nobis bona faciētibus
propter nomen tuum vitam eternam. ℟.
Amén. ℣. Benedicamus domino. ℟. Deo gra-
tias. Es de notar q̄ en fin de todas las graci
as de todo el año ſe dize. Fidelium anime defun
ctorū per miſericordiā dei requieſcant in pace. ℟.
Amē. Pater noſter. Secreto. El qual acabado
el ſacerdote dize. ℣. Deus det nobis ſuam pacē.
℟. Amén. Excepto que in cena domini et pa-
raſceue deſpues dela oratiō immediate ſe di
ze ſolamente. Pater noſter.

A La cena ayūtados los hermanos enel
refectorio por la miſma orden q̄ al yan
tar: el cātor comiença. Benedicite: como arri
ba. Sigue ſe. ℣. Edent pauperes et ſaturabūtur:
et laudabūt dn̄m. qui requirunt eum: viuent corda
eorum in ſeculū ſeculi. Gloria patri. Sicut erat. Ki
rie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kirie eleiſon ⁊c. aſſi co
mo enel ayantar. ¶ Enel fin dela cena ſe dize.
℣. Memoriam fecit mirabilium ſuorū miſericors
et miſerator dominus: eſcam dedit timentibus ſe.
Gloria patri. ⁊c. El ſacerdote diga. Benedi-
ctus deus in donis ſuis. et ſanctus in omni-
bus operibus ſuis. Qui viuit et regnat in ſe
cula ſeculorum. ℟. Amén. Luego el cantor

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

comiēçe el pſalmo. Laudate dñm omnes gē
tes. todo con Gloria patri. et Sicut erat. Kyrie
eleiſón. ⁊c. Todo como ſe dize deſpues del ayā
tar. Es de notar que el pſalmo. Laudate do-
minum omnes gētes. ſe dize enla cena ſegun
la coſtumbre romana. aſſi meſmo que quan
do comen no mas de vna vez enel dia: todo ſe
dize como enla cena. excepto q̄ ſe dize el pſal
mo enel tal tiempo ſeñalado para el ayātar.
¶ La orden ſobredicha para bendezir la me
ſa ſe guarda ſiēpre: excepto enla cena del jue
ues del ſeñor: ⁊ enla paſcua de reſurrectiō: dō
de tan ſolamēte ſe mudā los vſos ⁊ los pſal
mos. ¶ Enel dia dela natiuidad del ſeñor ⁊
en todo ſu ochauario ſe dize. ℣. Verbum caro
factū eſt. alleluiá. ℟. Et habitauit ī nobis. alleluiá
Gloria patri. En fin ſe dize. ℣. Notum fecit do-
minus. alleluiá. ℟. Salutare ſuū. alleluiá. ⁊c. vt
ſupra. Pſalmus. Cantate. ij°.
¶ En la epiphania ⁊ en todo ſu ochauario. ℣
Reges tharſis et inſule munera offerent. alleluiá.
℟. Reges arabū ⁊ ſabba dona adducēt. alleluiá.
Glīa patri. En fin dezir ſe ha. ℣. Omnes de ſab-
ba venient. alleluiá. ℟. Aurū et thus deferentes.
alleluiá. Gloria patri. p̄s. Deus iudiciū tuum.
¶ En la cena del ſeñor ſe dize abſolute ſin no-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ra. ℣. Chriſtus factus eſt pro nobis obediens vſq
ad mortem. ⁊ luego Pater noſter. Secreto.
El qual dicho ſin pronũciacion alguna el ſa
cerdote ſantigua la meſa ⁊ c no dize: Jube
domne benedicere. m. Tu autẽ. E en fin ſe re
pita el ℣. Chriſtus factus. como arriba. ⁊ luego
ſe dize. pſ. Miſerere mei deus. el qual acaba
do fin. ℣. Gloria patri. Secreto ſe dize Pater
noſter. ⁊ luego dize el ſacerdote abſoluta la
oracion. Reſpice queſumus. ⁊c. E no ſe dize
Qui tecum viuit. m. Fidelium anime. mas
ſecreto ſe dize Pater noſter. ⁊ ſe dize Deus
det nobis ſuam pacem.

¶ En el viernes ſancto en la meſma manera ſe
faze como en la cena dl ſeñor: excepto q ſe aña
de al ℣. Chriſtus factus eſt. ⁊c. Mortẽ aũt crucis.

¶ El ſabado ſancto ala bendicion de la meſa
ſe dize. Benedicite. ℟. Bñdicite. ℣. Veſpere autẽ
ſabbati: que luceſcit in prima ſabbati alleluia: ve
nit maria magdalene et altera maria videre ſepul
chrum alleluia. Gloria patri. ⁊ en fin ſe repetira
el ℣. Veſpere autem. ⁊c. ut ſupra. ⁊ con Gloria patri. ⁊
Sicut erat in principio. pſ. Laudate dominũ
omnes gentes. E acabado con Gloria patri.
Kirie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kirie eleiſon. ⁊ ceſa
como ſe dize comunmente en los otros dias.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Enel dia de paſcua, ꝛ dende ay adelāte faſta la
cena del ſabado ſiguiēte en la bēdiciō dela me
ſa ſe dize. ℣. Hec dies quā fecit dñs alleluia: exul-
temus et letemur in ea alleluia. Gloria patri. En
fin del comer ſe dize. Hec dies quam fecit domi-
nus. con Gloria patri. ps. Confitemini dño.
¶ Enel dia dela aſcenſion del ſeñor ꝛ en ſu o-
chauario. ℣. Aſcēdit deus in iubilatione alleluia
Et dominus in voce tube alleluia. Gloria patri.
En fin del comer ſe dize. Aſcendens chriſtus in
altū alleluia: Captiuā duxit captiuitatem alleluia.
Gloria patri. ps. Omnes gentes plaudite.
¶ Enel dia de pētecoſtes ꝛ dende ay faſta la
dominica ſiguiente. ℣. Spiritus domini reple-
uit orbem terrarū alleluia: Et hoc quod continet
omnia: ſcientiam habet vocis alleluia. Gloria pa-
tri. En fin ſe dize. ℣. Repleti ſunt omnes ſpiritu
ſancto alleluia: et ceperunt loqui alleluia. Gloria
patri. Sicut erat. ps. Magnus dominus.
La bendiciō del cordero paſcual. ℣. Ad
iutorium noſtrū. ℟. Qui fecit celum. ℣. Do
minus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo. E diga
ſe ante todas las bendiciones. Oratio.
DEus qui per famulum tuū moyſen in
liberatiōe populi tui de egypto: agnū
occidi iuſſiſti in ſimilitudine domini noſtri

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ieſu chriſti: et vtroſq3 poſtes domorũ de ſan
guine huius agni perungi precepiſti: ita be
ne ✠ dicere et ſancti ✠ ficare digneris hanc
creaturam carnis: quam nos famuli tui ad
laudẽ tuam ſumere deſideramus: per reſur
rectionem domini noſtri ieſu chriſti: qui te
cum viuit et regnat deus. Per omnia ſecu
la ſeculorum. ℟. Amen.

La bendicion delas carnes ⁊ aues. Oro.

D Ignare domine deus omnipotens be
ne ✠ dicere et ſan ✠ ctificare has ouiũ
ſiue auium carnes: vt quicunq3 ex populis
tuis fideliter de eis comederint: om̃i benedi
ctione cũ gratia ſaturati repleantur bonis.
Per chriſtum dominum noſtrũ. ℟. Amen.

¶ La bendicion del queſo ⁊ delos hueuos. Oratio.

D Eus creator et conſeruator
generis humani: dator gratie ſpiritu
alis: largitor eterne ſalutis: dñe effunde be
ne ✠ dictionẽ tuam ſuper hãc creaturã caſei
⁊ oui: vt armata celeſti defenſione: quicunq3
ex eis guſtauerit ſibi proficiat ad eternã ſa
lutem: Per chriſtum dñm noſtrũ. ℟. Amẽ.

¶ La bendicion del pan. Oratio.

D Omine ſcẽ pater omp̃s eterne deus:
bene ✠ dicere digneris hunc panẽ tuã

ſancta ſpirituali benedictione: vt ſit omnibus ſumentibus ſalus mentis et corporis: atq; contra omnes morbos et vniuerſas inimicorum inſidias tutamentum. Per dominum noſtrum ieſum chriſtum filium tuum: panem qui de celo deſcendit: et dat vitam et ſalutem mundo: et tecũ viuit ꝛ regnat deus. Per omnia ſecula ſeculorum. ℟. Amen.

¶ La bendiciõ delos fructos nueuos. Orõ.

BEne ✠ dic domine hũc fructum nouũ arborũ: vt hi qui vtuntur eo: ſint mente ꝛ corpore ſanitati reſtituti. Per chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amen.

¶ La bendicion delas vuas ꝛ delos higos.

BEne ✠ dic domine hos fructus Orõ. nouos vue ſiue ficuum: que tu domine per rorem celi et inundantiam pluuiarum et tempora ſerena atq; tranquilla ad maturitatem perducere dignatus es: ad percipiendum nobiſcum gratiarum actionem. Per chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amen.

¶ La bendicion delos hueuos. Oratio.

SUbueniat queſumus domine tue benedictionis gratia huic ouorũ creature: de qua pullos gallinarum procreare dignatus es: vt cibus ſalubris fiat fidelibus tuis

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in tuarum gratiarum actione ſumentibus. Per chriſtum dominũ noſtrum. ℞. Amen.

¶ La bẽdiciõ para qualq̃er coſa q̃ quiſieres.

Bene ✠ dic dñe creaturã iſtam Oro. N. vel. N. vt ſit remedium generi humano: et preſta per inuocationem tui ſancti nominis: vt quicũq3 ex ea ſumpſerint vel guſtauerint: corpori ſanitatem et anime tutelã accipiãt. Per chriſtum dñm nr̃m. ℞. Amẽ.

¶ La bendicion del lugar o dela caſa. Oro.

Bene ✠ dic domine deus omnipotens locu3 iſtum vel domum iſtam: vt ſit in eo vel in ea ſanitas: caſtitas: victoria: virtuſ: humilitas: bonitas et manſuetudo: plenitudo legis et gratiarum actio deo patri et filio et ſpiritui ſancto: et hec benedictio maneat ſuper hũc locum. vel ſuper hanc domum: et ſuper habitantes in eo vel in ea. Per chriſtum dominum noſtrum. ℞. Amen.

¶ Benedictio aque diebus dominicis.

℣. Adiutorium noſtrũ in nomine domini. ℞. Qui fecit celum et terram. ℣. Sit nomen domini benedictum. ℞. Ex hoc nunc et vſq3 in ſeculum. Hic non dicitur Dñs vobiſcum. nec Oremus.

Exorcizo te creatura ſalis per deum ✠ viuum. per deum ✠ verum. per deum

✠ ſanctum. per deũ qui te per heliſeum pro-
phetam in aquã mitti iuſſit: vt ſanaretur ſte
rilitas aque: vt efficiaris ſal exorcizatũ in ſa-
lutem credentium: vt ſis omnibus te ſumen
tibus ſanitas mentis ⁊ corporis: et effugiat
atqꝫ diſcedat ab eo loco in quo aſperſus fue-
ris: omnis phantaſia et nequicia: vel verſu-
tia diabolice fraudis: omniſqꝫ ſpiritus im-
mundus adiuratus Per eum qui venturus
eſt iudicare viuos ⁊ mortuos: ⁊ ſeculum per
ignem. amen. Oremus.

IMmenſam clementiam tuam omnipo-
tẽs eterne deus humiliter imploramus:
vt hanc creaturam ſalis quam in vſum gene
ris humani tribuiſti: bene ✠ dicere et ſancti
✠ ficare tua pietate digneris: vt ſit om̄ibus
ſumentibus ſalus mẽtis ⁊ corporis: vt quid
quid ex eo tactum vel reſperſum fuerit: care-
at omni immundicia: omniqꝫ impugnatio-
ne ſpiritualis nequicie. Per chriſtum domi
num noſtrum. ℟. Amén.

Exorciſmus aque: et non dicitur. Oremus.

EXorcizo te creatura aque: ĩ nomine dei
✠ patris omnipotentis. et in nomine
ieſu ✠ chriſti filij eius dñi noſtri. et in virtu-
te ſpiritus ✠ ſancti: vt fias aqua exorcizata:

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ad effugandam omnem poteſtatem inimici
et ipſum inimicū erradicare ⁊ explantare va
leas cum angelis ſuis apoſtaticis. Per vir-
tutem eiuſdem domini noſtri ieſu chriſti qui
venturus eſt iudicare viuos et mortuos et ſe
culum per ignem. Amén. Oratio.

DEus qui ad ſalutem humani generis
maxima queqꝫ ſacramenta in aquarū
ſubſtantia cōdidiſti: adeſto propicius īnuo
cationibus noſtris: et elemento huic multi-
modis purificationibus preparato virtutē
tue bene ✠ dictiōis infunde: vt creatura tua
myſterijs tuis ſeruiens ad abijciendos de-
mones morboſqꝫ pellendos diuine gratie
ſumat effectum: vt quidquid ī domibus vel
in locis fidelium hec vnda reſperſerit: careat
omni immundicia: liberetur a noxa: non il-
lic reſideat ſpiritus peſtilens: non aura cor-
rumpens: diſcedant omnes inſidie latentis
inimici: et ſi quid eſt: quod aut incolumita-
ti habitantium inuidet aut quieti: aſperſio-
ne huius aque effugiat: vt ſalubritas per in-
uocationem tui ſancti nominis expetita: ab
omībus ſit impugnationibus defenſa. Per
chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amén.

Hic mittatur ſal in aquam.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Benedictio

COmmixtio ſalis et aque ſit pariter be
nedicta in nomine pa ✠ tris et filij et
ſpiritus ſancti. amen. ℣. Dominus vobiſcū.
℟. Et cum ſpiritu tuo. Oratio.

DEus inuicte virtutis autor et inſupe-
rabilis imperij rex ac ſemper magnifi
cus triumphator: qui aduerſe dominatio-
nis vires reprimis: qui inimici rugientis ſe-
uiciam ſuperas: qui hoſtiles nequicias po-
tenter expugnas: te domine tremētes ⁊ ſup-
plices deprecamur: ac petimus: vt hanc crea
turam ſalis et aque dignāter accipias: beni-
gnus illuſtres: pietatis tue more ſancti ✠ fi
ces: vt vbicunqꝫ fuerit aſperſa per inuocatio
nē ſancti tui nominis: omnis infeſtatio im-
mundi ſpiritus abijciatur: terrorqꝫ veneno
ſi ſerpentis procul pellatur: et preſentia ſan-
cti ſpiritus nobis miſericordiam tuā poſcen
tibus vbiqꝫ adeſſe dignetur. Per dominum
noſtrum ieſum chriſtum filiū tuum: qui te-
cum viuit et regnat in vnitate eiuſdem ſpiri-
tus ſancti deus: per omnia ſecula ſeculorum.
℟. Amen.

BEnedictio dei patris ✠ omnipotētis
⁊ filij ⁊ ſpūs ſancti deſcendat ⁊ maneat
ſuꝑ hāc creaturā ſalis ⁊ aque. amē. Officiū.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſpiritu tuo. Surſuz corda. Habemus ad do
minum. Gratias agamus domino deo no-
ſtro. Dignum et iuſtum eſt. Uere dignum ⁊
iuſtum eſt: equum et ſalutare. Nos tibi ſem-
per et vbiqȝ gratias agere. Domine ſancte:
pater omnipotens. Eterne deus: Qui ſede-
ra nuptiarum blando concordie iugo et inſo
lubili pacis vinculo nexuiſti: vt ad multipli-
candam adoptionem filiorum: ſanctorũ con
nubiorũ fecunditas pudica ſeruaretur. Tua
enim domine prouidentia: tua gratia ineffa
bilibus modis vtrumqȝ diſpenſat: vt quod
generatio ad mundi edidit ornatum: hoc re-
generatio ad eccleſie perducat augmentum.
Per chriſtum dominum noſtrum. Per quẽ
maieſtatem tuam laudant angeli. adorant
dominationes. tremũt poteſtates. celi celo-
rumqȝ virtutes ac beata ſeraphin ſocia exul
tatione concelebrant. Cũ quibus et noſtras
voces. vt admitti iubeas deprecamur ſuppli
ci confeſſione dicentes. Sanctus. Sãctus.
Sanctus.

Oratio.

APeri domine os meum ad benedicen-
dum nomen tuum: et munda cor meũ
ab omnibus varijs et nequiſſimis cogitatio
nibus: vt exaudiri merear te deprecans pro

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

me et pro populo tuo: quos redemiſti in ſan
guine tuo. Sanctus Baſilius conſtituit.
Te igitur clemẽtiſſime pater per ieſum
chriſtum filium tuum dominũ noſtrũ
ſupplices rogamus ac petimus: vti accepta
habeas et benedicas hec ✠ dona: hec ✠ mu-
nera: hec ſan ✠ cta ſacrificia illibata. Inpri-
mis que tibi offerimus pro eccleſia tua ſan-
cta catholica: quã pacificare: cuſtodire: adu-
nare: et regere digneris toto orbe terrarum
vnacum famulo tuo papa noſtro. N. et anti
ſtite noſtro. N. et rege noſtro. N. et omnib⁹
orthodoxis atq; catholice ⁊ apoſtolice fidei
cultoribus. Hic oret pro viuis.
Memento domine famulorum famula-
rumq; tuarum. N. et omnium circũ-
ſtantium: quorũ tibi fides cognita eſt et no
ta deuotio: pro quibus tibi offerim⁹: vel qui
tibi offerunt hoc ſacrificiũ laudis pro ſe ſuiſ-
q; omnibus: pro redemptione animarũ ſua
rum: pro ſpe ſalutis: et incolumitatis ſue: ti-
biq; reddũt vota ſua eterno deo viuo ⁊ vero.
Communicantes et me Sixtus papa.
moriam venerantes Inprimis glorio
ſe ſemperq; virginis marie genitricis dei et
domini noſtri ieſu chriſti: Sed et beatorum

apoſtolorum ac martyrum tuorum Petri: Pauli: Andree: Jacobi: Joannis: Thome: Jacobi: Philippi: Bartholomei: Matthei: Simonis: et Thadei: Lini: Cleti: Clementis: Sixti: Cornelij: Cypriani: Laurentij: Griſogoni: Joannis et Pauli: Coſme & Damiani: Et omnium ſanctorum tuorum quorum meritis precibuſq; cõcedas: vt in omnibus ꝓtectionis tue muniamur auxilio. Per eũdem chriſtum dominum noſtrum. Amẽ.

Hic pone manus ſuper calicem.

Hanc igitur oblationem tuam tibi offerimus pro famula tua. N. quam perducere dignatus es ad ſtatum menſure & ad diem nuptiarum: pro qua maieſtati tue ſupplices fundimus preces: vt propicius eam cum viro ſuo copulare digneris. queſumus domine vt placatus accipias: dieſq; noſtros in tua pace diſponas: atq; ab eterna damnatione nos eripi: et in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per chriſtum dominum noſtrum. Amen.

Quam oblationẽ tu deus omnipotens in omnibus queſumus bene ✠ dictã: aſcrip ✠ tam: ra ✠ tam: rationabilem acceptabileq; facere digneris: vt nobis cor ✠ pus

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

et ſan✠guis fiat dilectiſſimi filij tui domini noſtri ieſu christi. Hic accipe hoſtiam.

Qui pridie quam pateretur: accepit panem in ſanctas ac venerabiles manus ſuas: et eleuatis oculis in celum ad te deum patrem ſuum omnipotentem tibi gratias agens bene✠dixit. fregit. deditqz diſcipulis ſuis dicẽs. Accipite ⁊ mãducate ex hoc oĩes

Hoc eſt enim corpus meum.

Simili modo poſtea quã cenatum eſt: accipiens et hunc preclarum calicem in ſanctas ac venerabiles man⁹ ſuas item tibi gratias agens: bene✠dixit: deditqz diſcipulis ſuis dicẽs. Accipite et bibite ex hoc omnes.

Hic eſt enim calix ſanguinis mei noui ⁊ eterni teſtamẽti: myſterium fidei: qui pro vobis et pro multis effundetur in remiſſionem peccatorum.

Hec quotiẽſcunqz feceritis in mei memoriã facietis. Alçado el corpus christi cubran los nouios cõ vn velo. al nouio por el cuello. ala nouia por encima dela cabeça.

Unde et memores domine nos tui ſerui: ſed et plebs tua ſancta eiuſdem christi filij tui domini noſtri: tã beate paſſionis: necnon ab inferis reſurrectionis: ſed et in ce-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

los glorioſe aſcenſionis: offerimus preclare maieſtati tue de tuis donis ac datis hoſtiã ✠ puram: hoſtiam ✠ ſanctam: hoſtiã ✠ immaculatam: Pa ✠ nem ſanctum vite eterne: Et cali ✠ cem ſalutis perpetue. Supra que propicio ac ſereno vultu reſpicere digneris: et accepta habere: ſicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iuſti abel: et ſacrificium patriarche noſtri abrahe: et quod tibi obtulit ſummus ſacerdos tuus melchiſedec ſanctum ſacrificium inmaculatam hoſtiam.

Hic inclinat ſe ſacerdos.

Supplices te rogamus omnipotẽs deus: iube hec perferri per manus ſancti angeli tui in ſublime altare tuũ in conſpectu diuine maieſtatis tue: vt quotquot ex hac altaris participatione ſacroſanctũ filij tui cor ✠ pus et ſan ✠ guinem ſumpſerimus: omni bene ✠ dictione celeſti et gratia repleamur. Per eundem chriſtum dominum noſtrum. Amen.

Hic oret pro defunctis.

Memento etiam domine famulorum famularumqꝫ tuarum. N. qui nos preceſſerunt cum ſigno fidei: et dormiũt in ſomno pacis. Ipſis domine ⁊ omnibus in chriſto quieſcentibus locum refrigerij lucis ⁊ pacis

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vt indulgeas deprecamur. Per eundem chri
ſtum dominũ noſtrũ. Hic percutiat pectus.

NObis quoqꝫ peccatoribus famulis tu
is de multitudine miſerationum tua
rum ſperantibus partem aliquam et ſocieta
tem donare digneris cum tuis ſanctis apo
ſtolis et martyribus: Cum Joãne. Stepha
no. Mathia. Barnaba. Ignacio. Alexãdro.
Marcellino. Petro. Felicitate. Perpetua.
Agatha. Lucia. Agnete. Cecilia. Anaſtaſia:
et cum omnibus ſanctis tuis: intra quorum
nos conſortium non eſtimator meriti: ſed ve
nie queſumus largitor admitte. Per eundẽ
chriſtum dominum noſtrum.

PEr quẽ hec omnia domine ſemper bo
na creas. Sãcti ✠ ficas. Viui ✠ ficas.
Bene ✠ dicis: et p̄ſtas nobis. Per ip ✠ ſum:
et cum ip ✠ ſo: et in ip ✠ ſo: eſt tibi deo ✠ pa
tri omnipotenti in vnitate ſpiritus ✠ ſancti
omnis honor et gloria. Per omnia ſecula ſe
culorum. Amen. Oremus. Preceptis ſalu
taribus moniti: et diuina inſtitutiõe forma
ti audemus dicere. Oratio dominicalis.

PAter noſter qui es in celis: ſanctifice
tur nomẽ tuum. Adueniat regnũ tuũ.
Fiat voluntas tua: ſicut in celo et in terra.

Panem noſtrum cotidianum da nobis ho-
die. Et dimitte nobis debita noſtra: ſicut et
nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne
nos inducas in tẽtationem. Sed libera nos
a malo. Amen. Oratio.

Libera nos queſumus domine ab omni-
bus malis preteritis ⁊ futuris: ⁊ inter
cedente beata et glorioſa ſemperq; virgine
dei genitrice Maria: et beatis apoſtolis tu-
is Petro Paulo Andrea cum omnibus ſan
ctis tuis: da propicius pacem in diebus no-
ſtris: vt ope miſericordie tue adiuti: et a pec-
cato ſimus ſemper liberi: et ab omni pertur
batione ſecuri. Eſto acabado antes que co-
mience per eundem. E antes q̃ tome la hoſtia
en la mano: torneſe a los nouios ⁊ diga eſtas
bendiciones que ſe ſiguen con ſus verſos: lo
qual no ſe a de dezir a las biudas: pero ſi fue-
re el biudo ⁊ ella no fuere otra vez caſada: de-
zir lo an todo: Ca eſto no haze mencion ſino
dela muger ⁊ no del varon. E ſi ambos fuerẽ
biudos: no lo digan por razon dela muger.
℣. Saluos fac ſeruos tuos et ancillas tuas. ℟. De
us meus ſperantes in te. ℣. Mitte eis domine auxi
lium de ſancto. ℟. Et de ſiõ tuere eos. ℣. Domine
exaudi. ℟. Et clamor. ℣. Dominus vobiſcum. ℟.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Et cum ſpiritu tuo. Oremus. Oratio.

Propiciare dñe ſupplicationibus nr̃is: et inſtitutis tuis quibus propagatione humani generis ordinaſti: benignus aſſiſte: vt quod te autore iungitur: te auxiliante ſeruetur. Per dominuꝫ noſtrum ieſum chriſtum filiū tuū: qui tecū viuit et regnat deus.

Per omnia ſecula ſeculorum. Amē. Dominus vobiſcum. Et cum ſpiritu tuo. Surſum corda. Habemus ad dominū. Gratias agamus domino deo noſtro. Dignum et iuſtum eſt. Uere dignū et iuſtum eſt equū ⁊ ſalutare: Nos tibi ſemper ⁊ vbiqꝫ gratias agere. Domine ſancte: pater omnipotens: eterne deus: Qui poteſtate virtutis tue de nihilo cuncta feciſti: qui diſpoſitis vniuerſitatis exordijs homini ad imaginē dei facto: ideo inſeparabile mulieris adiutorium condidiſti: vt femineo corpori de virili dares carne principium: docens quod ex vno placuiſſet inſtitui: nunquam liceret disiūgi. Deus qui tam excellenti myſterio coniugalem copulam conſecraſti: vt chriſti et eccleſie ſacramentum preſignares in federe nuptiarum. Deus per quem mulier iungitur viro: et ſocietas principaliter ordinata ea bene ✠ dict-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

one donatur: que ſola nec per originalis pec
cati penam: nec per diluuij eſt ablata ſenten-
tiam: Reſpice propicius domine ſuper hanc
famulam tuam. N. que maritali iungenda
eſt conſortio: et tua ſe expetit protectiōe mu
niri. Sit in ea iugum dilectionis et pacis: fi
delis et caſta nubat in chriſto: imitatrixqȝ
ſanctarum permaneat feminaruȝ. Sit ama
bilis vt rachel viro: ſapiens vt rebeca: longe-
ua et fidelis vt ſarra. Nihil in ea ex actibus
ſuis ille autor preuaricationis vſurpet: Sed
nexa fidei mandatiſqȝ permaneat vni thoro
iuncta. cōtactus illicitos fugiat: muniatqȝ
infirmitatē ſuam robore diſcipline. Sit ve-
recundia grauis. pudore venerabilis. doctri
nis celeſtibus erudita. Sit fecunda in ſobo-
le. ſit probata et innocens: et ad beatorum re
quiem atqȝ ad celeſtia regna perueniat: Et
videat filios filiorum ſuorum vſqȝ ad terciā
et quartam progeniem: Et ad optatam per
ueniat ſenectutem. Eſto acabado torne el ſa
cerdote al altar: ⁊ tome la hoſtia en la mano
⁊ fagala tres partes ⁊ diga en ſilencio.

PEr eundem dominum noſtrum ieſum
chriſtum filium tuum: qui tecuȝ viuit
et regnat in vnitate ſpiritus ſancti deꝰ. Per

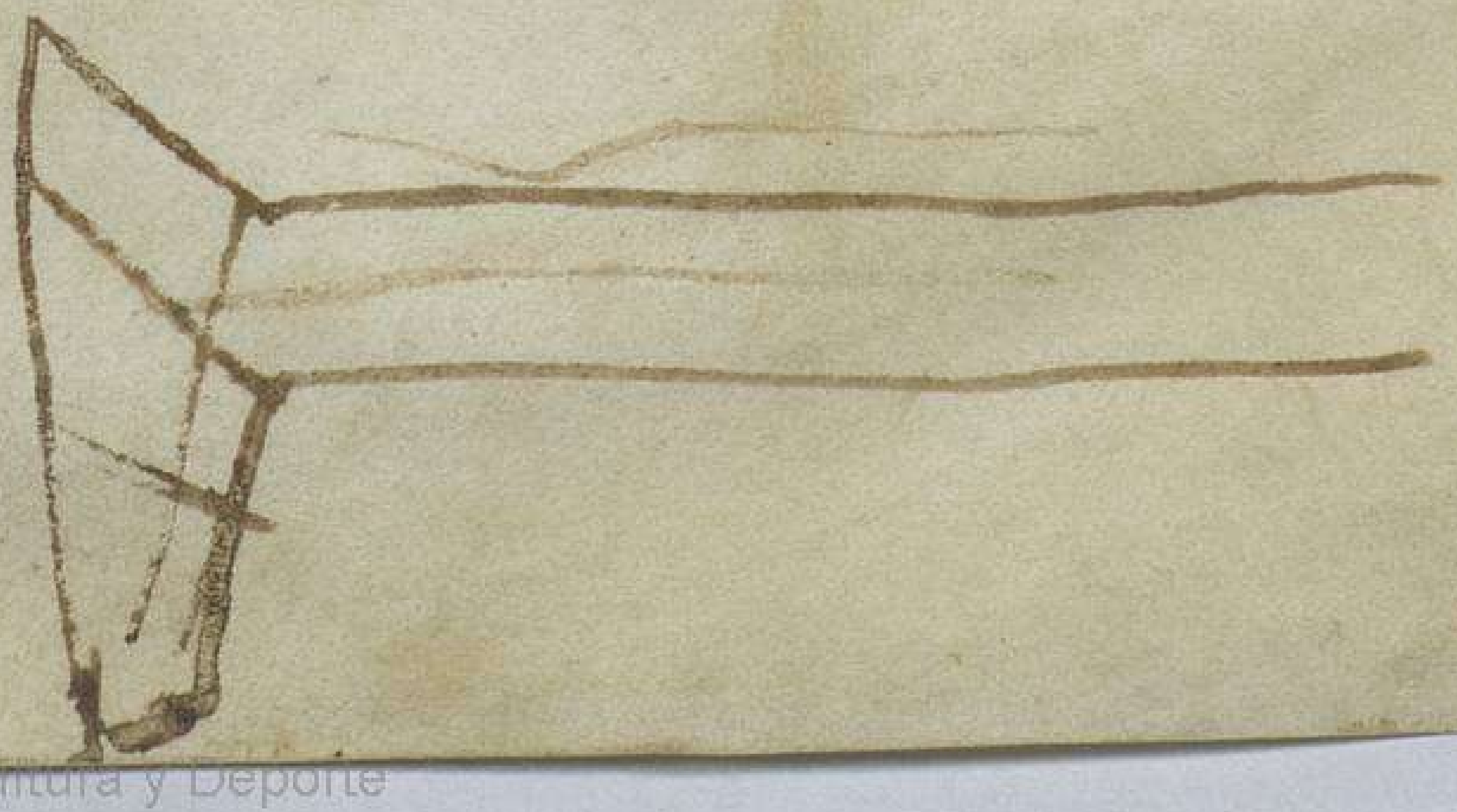

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

omnia ſecula ſeculorum. Amen. Pax ✠ domini ſit ✠ ſemper vo ✠ biſcum. Et cũ ſpiritu tuo. Agnus dei qui tollis. Et dicatur trib⁹ vicibus. Oro cũ cõficis corpus dñi in calice.

HEc ſacroſancta commixtio corporis ⁊ ſanguinis domini noſtri ieſu chriſti fiat mihi ⁊ omnibus ſumentibus ſalus mẽtis et corporis: et ad vitam capeſcendam eternã preparatio ſalutaris. Per eundẽ. Alia oro.

DOmine ieſu chriſte fili dei viui: qui es vera pax et vera concordia: fac nos pacificare in hac ſancta hora. Pax tibi et eccleſie ſancte dei. Hic detur pax. Et dicat ante communionem has orationes. Oratio.

DOmine ieſu chriſte fili dei viui qui ex voluntate patris cooperante ſpiritu ſancto per mortem tuam mundum viuificaſti: libera me per hoc ſacrificium corporis et ſanguinis tui ab omnibus peccatis meis et vniuerſis malis: et fac me tuis obedire mandatis: et a te me nunquã imperpetuũ ſeparari permittas: Qui cum patre et eodem ſpiritu ſancto viuis et regnas deus. Per omnia ſecula ſeculorum. Amen. Alia oratio.

DOmine ieſu chriſte non ſum dignus te ſuſcipere: ſed tantũ obſecro propicius

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

eſto mihi peccatori: et preſta: vt hec vera corporis et ſanguinis portio: non ſit mihi ad iudiciũ neqꝫ ad condẽnationem: ſed ſit omniũ peccatorum meoruꝫ optata remiſſio: animeqꝫ et corporis mei pia gubernatio: et potẽs ad vitã eternã introductio. Qui viuis. Alia

Perceptio corporis ⁊ sãguinis oratio. tui domine ieſu chriſte quam ego indignus ſumere preſumo: nõ veniat mihi ad iudicium neqꝫ ad condemnationẽ: ſed pro tua pietate proſit mihi ad ſalutem corporis et anime mee. amen. Et dicat tribus vicibus ſequentem orationem.

Domine non ſum dignus: vt intres ſub tectum meum: ſed tantum dic verbo et ſanabitur anima mea. Ad corpus ſumendum orõ.

Corpus domini noſtri ieſu chriſti cuſtodiat animam meam et corpus meum in vitã eternam. Amen. Ad ſanguinem.

Quid retribuam domino: pro omĩbus que retribuit mihi. Calicem ſalutaris accipiam: et nomẽ dñi inuocabo. Alia orõ ad ſanguinẽ

Sanguis domini noſtri ieſu chriſti cuſtodiat animam et corpus meum in vitam eternam. Amen. Poſt receptionem corporis et ſanguinis. Oratio.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

COrpꝰ domini noſtri ieſu chriſti quod accepi: ⁊ ſanguis eius quem potaui: ſic inhereant in viſceribus meis: vt non veniant mihi ad iudicium neqꝫ ad condemnationeꝫ: ſed ſint ad ſalutem et remedium anime mee: et perducant me in vitã eternam. Amẽ. Com̃.

Benedicimus deum celi: et coram omnibus viuẽtibus confitebimur ei: quia fecit nobiſcum miſericordiam ſuam.

Poſt communionem.

PRoficiat nobis ad ſalutem corporis et anime domine deus huius ſacramenti ſuſceptio: et ſempiterne ſancte trinitatis eiuſdemqꝫ indiuidue vnitatis confeſſio.

Sub vna clauſula alia poſt communi.

QUeſumus omnipotens deus: inſtituta prouidẽtie tue pio amore comitare: vt quos legitima ſocietate connectis: longeua pace cuſtodias. Per dominum.

Finita miſſa oratio ante altare.

PLaceat tibi ſancta trinitas vnus deus obſequium ſeruitutis mee: et preſta: vt hoc ſacrificium quod oculis tue maieſtatis indignus obtuli: tibi ſit acceptabile: mihiqꝫ et omnibus pro quibus illud obtuli ſit te miſerante propiciabile. Per dominum.

Acabada la miſſa torne ſe el ſacerdote alos

nouos ⁊ digna. ℣. Saluos fac ſeruos tuos et ancillas tuas. ℟. Deus meus ſperantes in te. ℣. Mitte eis domine auxilium de ſancto. ℟. Et de ſion tuere eos. ℣. Domine exaudi. ℟. Et clamor. ℣. Dñs vobiſcũ. ℟. Et cũ ſpũ tuo. Oremus. Bñdictio.

BEne ✠ dicat vos omnipotens dominus noſtri oris eloquio: ⁊ cor veſtrum ſynceri amoris copulet nexu perpetuo. Amẽ. Floreatis rerum preſentium copijs: fructificetis decenter in filijs: gaudeatis perenniter cum fidelibus amicis. Amẽ. Tribuat vobis dominus dona perennia: preſentia tempora feliciter dilatata: et hijs cunctis gaudia ſempiterna. Amen. Ipſe qui trinum ⁊ vnũ poſſidet nomen: et gloriatur deus: benedicat vos in ſecula ſeculorum. Amen. Alia benedictio

DOminus deus omnipotens bene ✠ dicat vos: et ipſe vos cõiungat: impleatq3 bene ✠ dictionem ſuam in vobis: vt videatis filios filiorum veſtrorum vſq3 ad terciaz etatem: et ad optatam perueniatis ſenectutem. preſtante dño noſtro ieſu chriſto: Qui cum patre et ſpiritu ſancto viuit et regnat.

Alia benedictio.

BEne ✠ dictio dei patris omnipotentis. et filij. et ſpiritus ſancti deſcendat et maneat ſuper vos. ⁊ ange

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

lus domini bonus comitetur ſemper vobiſcum. Amen. E luego el ſacerdote tome las manos derechas delos nouios ⁊ diga aſſi.
Trado tibi vxorem non ancillam. tu autem dilige eam: ſicut chriſtus dilexit eccleſiā. que quiere dezir. Yo te do muger ⁊ no ſierua: tu aſſi la aguardaras ⁊ amaras: como ieſu chriſto ala ſancta igleſia. E guardeſe todo clerigo que ſi algunos nouios ouieren ſido otra vez caſados: o ſola la muger aya otra vez caſado: que no les den bendiciones ningunas ſegun dicho es: ſino tan ſolamente que bendigan las arras. ⁊ oyan ſu miſſa.

¶ Deſde la octaua dela epiphania haſta la ſeptuageſima: ſe dize la miſſa ſiguiente alos nouios. In tēpore natiuitatis ad miſſam officium. Introitus.

PUer natus eſt nobis: et filius datus eſt nobis: cuius imperium ſuper humerum eius: et vocabitur nomē eius magni conſilij angelus. ℣. Cantate domino canticum nouum: quia mirabilia fecit. ℣. Gloria patri. Et dicitur. Gloria in excelſis. vt ſupra. fo. xxxj. Oratio.

COncede queſumus omnipotēs deus: vt nos vnigeniti tui noua ꝑ carnē natiuitas liberet: quos ſub peccati iugo vetuſta

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſeruitus tenet. Ambe ſub vna clauſula. Oro.
Exaudi nos omnipotens et miſericors deus: vt quod noſtro miniſtratur officio: tua benedictiõe potius impleatur. Per dominum. Epiſtola pauli ad corinthios.
Fratres neſcitis quoniam corpora. ꝛc. vt ſupra in officio de trinitate. folio. xxxj. ℟.
Viderunt omnes fines terre ſalutare dei noſtri: iubilate deo omnis terra. ℣. Notum fecit dominus ſalutare ſuum: ante conſpectum gentium reuelauit iuſticiam ſuam. Alleluia. ℣. Dies ſanctificatus illuxit nobis. venite gentes et adorate dominum.
Secũdum mattheum. In illo tempore. Venit ieſus in fines iudee. vt ſupra in officio de trinitate. fo. xxxij. Credo in vnum deum. vt ſupra. fo. xxxij. Offer. Tui ſunt celi. et tua eſt terra: orbem terrarum et plenitudinem eius tu fundaſti: iuſticia ꝛ iudiciũ p̄paratio ſedis tue. Sacra
Oblata queſumus domine munera noua vnigeniti tui natiuitate ſanctifica: noſq; a peccatoꝝ noſtrorũ maculis emũda.
Ambe ſub vna clauſula. Sacra.
Suſcipe queſumus domine pro ſacra cõnubij lege munus oblatum: ꝛ cuius largitor es operis: eſto diſpoſitor. Per dñm.
Prefatio. Eterne deus: qui federa nuptiaꝝ.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ut ſupra. Et etiam reliqua omnia vt ſupra in miſſa de trinitate. Cōm. Viderūt om̄es fines terre ſalutare dei noſtri. Poſt cōm. Oro.

Preſta queſumus omnipotēs deus: vt natus hodie ſaluator mundi ſicut diuine nobis generatiōis eſt autor: ita ⁊ immortalitatis ſit ipſe largitor.

Ambe ſub vna clauſula. Poſt cōmu.

Queſumus omnipotēs deus inſtituta prouidētie tue pio amore comitare: vt quos legitima ſocietate connectis: longeua pace cuſtodias. Per. Acabada la miſſa: diga las bēdiciones ſegun q̄ arriba eſta dicho.

¶ Deſde el domingo de quaſi modo haſta el lunes delas ledanias. velan nouios con eſte officio que ſe ſigue.

In tempore reſurrectionis. Introitus.

Reſurrexi et adhuc tecū ſum alleluiá. poſuiſti ſuper me manū tuā all'a. mirabilis facta eſt ſcientia tua alleluiá alleluiá. ℣. Domine probaſti me et cognouiſti me: tu cognouiſti ſeſſionem meam ⁊ reſurrectionem meam. ℣. Gloria patri. Gloria in excelſis. vt ſupra. fo. xxxj. Oro.

Deus qui per vnigenitum tuum eternitatis nobis aditum deuicta morte reſeraſti: vota noſtra que preueniēdo aſpiras:

etiam adiuuando proſequere. Sub vna clauſula. Exaudi nos omnipotēs et miſericors deus. vt ſupra. fo. xxxi. Ad corinthios. Fratres neſcitis quoniā. ꝛc. vt ſupra. fo. xxxi. ℟. Hec dies quam fecit dominus: exultemus et letemur in ea. ℣. Confitemini domino quoniā bonus: quoniam in ſeculum miſericordia eius. Alleluiā. ℣. Paſcha noſtrum immolatus eſt chriſtus: epulemur in azymis ſynceritatis et veritatis. alleluiā. Secundum mattheum. In illo tempore. venit ieſús ī fines iudee. vt ſupra. fo. xxxij. Credo in vnū deum. vt ſupra. fo. xxxij. Offer. Terra tremuit et quieuit: dum reſurgeret in iudicio deus. alleluiā. Sacra.

Uſcipe queſumus domine preces populi tui cum oblationibus hoſtiarum: vt paſchalibus iniciata myſterijs: ad eternitatis nobis medelam te operante proficiāt. Alia oratio ſub vna clauſula. Suſcipe domine queſumus pro ſacra cōnubij. vt ſupra. fo. xl. Prefatio. Eterne deus: Qui federa nuptiarum. Et reliqua omnia vt ſupra in miſſa de trinitate. Com. Paſcha noſtrū immolatus eſt chriſtus alleluiā. itaqꝫ epulemur in azymis ſynceritatis et veritatis. alleluiā alleluiā alleluiā.

Poſt communionem.

De la mano y pluma de ...

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Spiritum in nobis domine tue carita-
tis infunde: vt quos ſacramẽtis paſcha
libus ſaciaſti: tua facias pietate concordes.
Alia oratio ſub vna clauſula. Queſum⁹ omi
potens deus. vt ſupra. fo. xl. Acabada la
miſſa de el ſacerdote las bendiciones como
eſta arriba enla miſſa dela trinidad.

De ſacramento extreme vnctionis.

Nota que eſte ſacramento no ſe a de admi
niſtrar en tiempo de entredicho: avn que ten
ga confeſſional para recebir ſacramẽtos: ſal
uo ſi enel dicho confeſſional no ſe expreſſare
eſte ſacramento. ⁊ es la razõ porque no es de
neceſſidad. pero ſi alguno por menoſprecio o
negligencia no lo recibieſſe: peccaria mortal
mente: ⁊ no gozaria de ſiete fructos que ſe ſi
guen deſte ſacramẽto. los quales ſon eſtos.
El primero: que quita los peccados venia-
les. El ſegũdo: que diminuye la pena del pur
gatorio. El tercero: que augmenta la gracia
por virtud dela obra del ſpiritu ſancto que ſe
da eneſte ſacramento. El quarto: que cauſa
vna alegria interior enel anima del enfermo:
⁊ vna fortaleza contra las aſſechãças del dia
blo. El quinto: que cauſa vn atamiento del
poder del diablo: que con tãta fuerça no pue

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

da tentar el enfermo. El sexto: que causa vna ſalud corporal: quando mas cõuiene al cuerpo. El ſeptimo. es vna proteſtaciõ ⁊ teſtimonio que haze al enfermo: que pues permaneſcio en la fe dela igleſia militante lo recebirã en la triumphante: conuiene aſaber en la gloria de paraiſo: como aquel que ſoſtuuo las tẽtaciones del diablo ⁊ del mũdo ⁊ dela carne.

¶ Nota que quando el cura fuere llamado para dar eſte ſacramẽto dela extrema vnciõ: lleue conſigo el ſacriſtan o mas clerigos ſi ouiere: porq̃ ſe de deuota ⁊ honrradamente. ⁊ lleue vna cruz ⁊ agua bendita. ⁊ entrando en la caſa del enfermo: diga.

Pax huic domui et omnibus habitantibus in ea. amén. pax ingredientibus et regrediẽtibus in ea. Amén. Asperges me domine hyſſopo. todo como en el officio dela communion.
℣. Oſtende nobis domine miſericordiam tuã. ℞. Et ſalutare tuum da nobis. ℣. Exurge domine adiuua eum. ℞. Et libera eum propter nomen tuum. ℣. Domine exaudi. ℞. Et clamor. ℣. Dominus vobiſcum. ℞. Et cum ſpiritu tuo. Oratio.

Exaudi nos domine ſancte pater omnipotens eterne deus: et mittere digneris ſanctum angelum tuum de celis: qui cu-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſtodiat: foueat: protegat: viſitet et defendat omnes habitantes vel conuenientes in hoc habitaculo. Per chriſtũ dñm noſtrũ. Amẽ.

E luego preguñte el cura alos preſentes ſi tiene algunas bullas o gracias plenarias: para abſoluerle enel articulo dela muerte. ⁊ ſi dixeren que ſi. abſueluale conellas. E porq̃ muchas vezes acaeſce no las tener tan preſtas o no las hallar: ⁊ porque los ſacerdotes no ſaben las dichas abſoluciones: no los abſueluen. donde los enfermos no quedan tan conſolados: ⁊ los ſacerdotes no cumplen lo que ſon obligados: abſueluãle por virtud delas tales indulgencias enla forma q̃ arriba eſta pueſta enlas abſoluciones.

¶ Item nota que ſi algun enfermo eſtuuiere deſcomulgado a iure vel ab homine: ⁊ eſtuuiere en tanta neceſſidad ⁊ tan lexos del juez a quien compete dar tal abſolucion: que no ſe podria yr por ella: por entonces fecha caucion que ſatiſfara ala parte: ⁊ recurrira ſi dios le diere vida al juez que lo deſcomulgo: en tal caſo lo puede abſoluer delos peccados ⁊ delas cenſuras in foro penitentiali enla forma ſuſo eſcripta. ¶ E luego apareje el olio ⁊ las eſtopas que fueren meneſter para las vncio-

nes: ⁊ acabado el oficio tome el miniſtro las dichas pellas de eſtopa: ⁊ limpie el plato dō de eſtuuo el olio ſācto: ⁊ lleue las ala pila del baptiſmo ⁊ ay las queme ⁊ laue las manos en cima ⁊ el plato. ¶ Jtem nota que el olio a de ſer nueuo del año preſente: ⁊ no del paſſado: porque el clerigo q̄ con olio viejo baptizaſſe o vngieſſe ſeria ſuſpenſo. ¶ E comience los pſalmos penitēciales con ſu letania: como ſe ſiguen. Añā. Sana me domine. p̄s. dauid.

Domine ne in furore tuo arguas me: neqꝫ in ira tua corripias me. Miſerere mei domine quoniā infirmus ſum: ſana me domine quoniā conturbata ſunt omnia oſſa mea. Et anima mea turbata eſt valde: ſed tu domine vſquequo: Conuertere domine et eripe animam meam: ſaluum me fac propter miſericordiam tuam. Quoniam non eſt in morte qui memor ſit tui: i inferno autē quis cōfitebitur tibi: Laboraui in gemitu meo: lauabo per ſingulas noctes lectum meū: lachrymis meis ſtratum meum rigabo. Turbatus eſt a furore oculus meus: inueteraui inter oīes inimicos meos. Diſcedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniā exaudiuit dominus vocem fletus mei. Exau

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

diuit dominus deprecationem meam: domi
nus orationem meam ſuſcepit. Erubeſcant
et conturbentur vehementer omnes inimici
mei: conuertantur et erubeſcant valde veloci
ter. Gloria patri. Aña. Sana me domine quo-
niam conturbata ſunt oſſa mea: et anima mea tur-
bata eſt valde: ſed tu domine vſquequo: conuerte-
re et eripe animã meã. Aña. Erat quidã regulus.
Beati quorum remiſſe ſunt ps. dauid.
iniquitates: et quorum tecta ſunt pec-
cata. Beatus vir cui non imputauit domi-
nus peccatum: nec eſt in ſpiritu eius dolus.
Quoniam tacui inueterauerũt oſſa mea: dũ
clamarem tota die. Quoniã die ac nocte gra
uata eſt ſuper me manus tua: conuerſus ſum
in erumna mea: dum configitur ſpina. Deli
ctum meum cognitũ tibi feci: et iuſticias do
mini non abſcondi. Dixi confitebor aduer-
ſum me iniuſticiã meã dño: et tu remiſiſti im
pietatẽ peccati mei. Pro hac orabit ad te oĩs
ſanctus in tẽpore opportuno. Verũtamẽ in
diluuio aquaꝝ multaꝝ ad eũ nõ approxima
bũt. Tu es refugiũ meũ a tribulatiõe que cir
cũdedit me: exultatio mea erue me a circũdã
tibus me. Intellectum tibi dabo et inſtruã
te: in via hac qua gradieris firmabo ſuper te

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

oculos meos. Nolite fieri ſicut equus et mu
lus: quibus non eſt intellectus. In camo et
freno maxillas eorum conſtringe: qui nõ ap
proximant ad te. Multa flagella peccatoris:
ſperantes autem in domino miſericordia cir
cumdabit. Letamini in domino et exultate
iuſti: et gloriamini omnes recti corde. Glo-
ria patri. Aña. Erat quidam regulus cuius fi-
lius infirmabatur capharnaũ: hic cũ vidiſſet quia
ieſus veniret in galileam: rogabat eum vt deſcen-
deret et ſanaret filiũ eius. aña. Dñe deſcẽde. ps. dd.

Domine ne in furore tuo arguas me: ne
qꝫ in ira tua corripias me. Quoniam
ſagitte tue infixe ſunt mihi: ꝛ confirmaſti ſu
per me manũ tuam. Non eſt ſanitas in car
ne mea a facie ire tue: nõ eſt pax oſſibus meis
a facie peccatorum meorum. Quoniã iniqui
tates mee ſupergreſſe ſunt caput meum: ꝛ ſi-
cut onus graue grauate ſunt ſuper me. Ve-
rũtamen corrupte ſunt cicatrices mee: a fa
cie inſipientie mee. Miſer factus ſum et cur-
uatus ſum vſqꝫ in finem: tota die contriſta-
tus ingrediebar. Quoniam lũbi mei imple-
ti ſunt illuſionibus: et non eſt ſanitas in car-
ne mea. Afflictus ſum et humiliatus ſum ni-
mis: rugiebam a gemitu cordis mei. Domi

año de 1635

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ne ante te omne deſiderium meum: et gemi-
tus meus a te non eſt abſconditus. Cor meū
cōturbatum eſt in me: dereliquit me virtus
mea: lumen oculorum meorum et ipſum non
eſt mecum. Amici mei ⁊ proximi mei: aduer
ſum me appropinquauerunt et ſteterūt. Et
qui iuxta me erant delonge ſteterunt: et vim
faciebant qui querebāt animam meam. Et
qui inquirebant mala mihi locuti ſunt vani-
tates: et dolos tota die meditabantur. Ego
autem tanquā ſurdus non audiebam: ⁊ ſicut
mutus non aperiens os ſuū. Et factus ſum
ſicut homo non audiens: et non habēs in ore
ſuo redargutiones. Quoniam in te domine
ſperaui: tu exaudies me domine deus meus.
Quia dixi nequando ſupergaudeāt mihi ini
mici mei: et dum cōmouentur pedes mei ſu-
per me magna locuti ſunt. Quoniam ego in
flagella paratus ſum: et dolor meus in con-
ſpectu meo ſemper. Quoniam iniquitatem
meam annunciabo: et cogitabo pro peccato
meo. Inimici autem mei viuunt: ⁊ confirma
ti ſunt ſuper me: et multiplicati ſunt qui ode
runt me inique. Qui retribuūt mala pro bo-
nis detrahebāt mihi: quoniam ſequebar bo-
nitatem. Ne derelinquas me domine deus

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

meus: ne diſceſſeris a me. Intende in adiuto
riū meū: dn̄e deus ſalutis mee. Gloria. Añа.
Domine deſcende: vt ſalues filium meum priuſq̄
moriatur: dicit ei ieſus: vade filius tuus viu... Añ.
Cor contritum. pſalmus dauid.

Miſerere mei deus: ſecundum magnam
miſericordiam tuā. Et ſecundū mul-
titudinem miſerationum tuarū: dele iniqui
tatem meam. Amplius laua me ab iniquita
te mea: et a peccato meo munda me. Quoniā
iniquitatem meam ego cognoſco: ꝛ peccatū
meum contra me eſt ſemper. Tibi ſoli pecca
ui et malū coram te feci: vt iuſtificeris in ſer-
monibus tuis: et vincas cū iudicaris. Ecce
enim in iniquitatibus conceptus ſum: et in
peccatis concepit me mater mea. Ecce enim
veritatem dilexiſti: incerta et occulta ſapien
tie tue manifeſtaſti mihi. Aſperges me do-
mine hyſſopo et mundabor: lauabis me et ſu
per niuē dealbabor. Auditui meo dabis gau
dium et leticiam: et exultabunt oſſa humilia
ta. Auerte faciem tuam a peccatis meis: et
omnes iniquitates meas dele. Cor mundū
crea in me deus: et ſpiritum rectum innoua
in viſceribus meis. Ne proiicias me a facie
tua: et ſpiritum ſanctum tuum ne auferas a

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

me. Redde mihi leticiam ſalutaris tui: ⁊ ſpi
ritu p̃ncipali cõfirma me. Docebo iniquos
vias tuas: et impij ad te cõuertentur. Libe
ra me de ſanguinib⁹ deus deus ſalutis mee:
et exultabit lingua mea iuſticiam tuaꝫ. Do
mine labia mea aperies: et os meum annun-
ciabit laudem tuam. Quoniam ſi voluiſſes
ſacrificium dediſſem vtiqꝫ: holocauſtis non
delectaberis. Sacrificium deo ſpiritus con-
tribulatus: cor contritum ⁊ humiliatũ deus
non deſpicies. Benigne fac in bona volunta
te tua ſion: vt edificẽtur muri ieruſalẽ. Tũc
acceptabis ſacrificium iuſticie oblationes et
holocauſta: tunc imponent ſuper altare tuũ
vitulos. Gloria patri. Aña. Cor contritum et
humiliatum deus nõ deſpicies: ſed propter magnã
miſericordiam tuam miſerere mei deus. Aña. Do
mine puer meus. pſalmus dauid.

Domine exaudi orationem meaꝫ: ⁊ cla
mor meus ad te veniat. Non auertas
faciem tuam a me: in quacũqꝫ die tribulor in
clina ad me aurem tuam. In quacũqꝫ die in
uocauero te velociter exaudi me. Quia defe
cerũt ſicut fumus dies mei: et oſſa mea ſicut
cremiũ aruerunt. Percuſſus ſum vt fenũ et
aruit cor meum: quia oblitus ſum comedere

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

panem meum. A voce gemitus mei: adheſit
os meum carni mee. Similis factus ſum pe-
lecano ſolitudinis: factus ſum ſicut nyctico-
rax in domicilio. Vigilaui et factus ſum ſi-
cut paſſer ſolitariꝰ in tecto. Tota die expro
babant mihi inimici mei: et qui laudabāt me
aduerſum me iurabāt. Quia cinerē tanquā
panem manducabam: et potum meum cum
fletu miſcebaꝫ. A facie ire indignatiōis tue:
quia eleuans alliſiſti me. Dies mei ſicut vm
bra declinauerunt: et ego ſicut fenum arui.
Tu autem domine in eternum permanes: ⁊
memoriale tuum in generatiōe et generatio
nem. Tu exurgens miſereberis ſion: quia tē
pus miſerēdi eius quia venit tempus. Quo-
niam placuerunt ſeruis tuis lapides eius: et
terre eius miſerebuntur. Et timebunt gen-
tes nomen tuum domine: ⁊ omnes reges ter
re gloriam tuam. Quia edificauit dominus
ſion: et videbitur in gloria ſua. Reſpexit in
orationem humilium: et non ſpreuit precem
eorum. Scribantur hec in generatione alte-
ra: et populus qui creabitur laudabit domi-
num. Quia proſpexit de excelſo ſancto ſuo:
dominus de celo in terram aſpexit. Ut audi
ret gemitus compeditorū: vt ſolueret filios

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

interemptorum. Ut annuncient in ſion no-
men domini: ⁊ laudem eius in ieruſalem. In
conueniendo populos in vnū: et reges vt ſer
uiant domino. Reſpondit ei in via virtutis
ſue: paucitatem dierum meorum nuncia mi-
hi. Ne reuoces me in dimidio dieruꝫ meoꝝ:
in generatiōe et generationē anni tui. Ini-
tio tu dn̄e terrā fundaſti: et opera manuum
tuarum ſunt celi. Ipſi peribūt tu autem per
manes: et omnes ſicut veſtimentum vetera-
ſcent. Et ſicut oppertorium mutabis eos et
mutabuntur: tu autem idem ipſe es: et anni
tui non deficient. Filij ſeruorum tuorū ha-
bitabunt: et ſemen eorum in ſeculum dirige-
tur. Gloria patri. Añ. Domine puer meus ia-
cet paralyticus in domo: et male torquetur: et ait
illi ieſus: ego veniam et curabo eum. Aña. Domi-
ne non ſum dignus. pſalmus dauid.

De profundis clamaui ad te dn̄e: domi-
ne exaudi vocem meam. Fiant aures
tue intendentes: in vocē deprecationis mee.
Si iniquitates obſeruaueris domine: domi
ne quis ſuſtinebit? Quia apud te propicia-
tio eſt: et propter legem tuam ſuſtinui te do-
mine. Suſtinuit anima mea ĩ verbo eius: ſpe
rauit anima mea in domino. A cuſtodia ma

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tutina vſqȝ ad noctem: ſperet iſrael in domi-
no. Quia apud dominum miſericordia: ⁊ co
pioſa apud eum redemptio. Et ipſe redimet
iſrael: ex omnibus iniquitatibus eius. Glo-
ria patri. Aña. Domine non ſum dignus vt in-
tres ſub tectum meum: ſed tantum dic verbo et ſa-
nabitur puer meus. Añ. Cũ ſol autẽ. ps dauid.

Domine exaudi orationem meam auri
bus percipe obſecrationem meã: in ve-
ritate tua exaudi me in tua iuſticia. Et non
intres in iudicium cum ſeruo tuo: quia nõ iu
ſtificabitur in conſpectu tuo omnis viuens.
Quia perſecutus eſt inimicus animaȝ meã:
humiliauit in terra vitam meã. Collocauit
me in obſcuris ſicut mortuos ſeculi: et anxia
tus eſt ſuper me ſpiritus meus: in me turba-
tum eſt cor meum. Memor fui dierũ antiquo
rum: meditatus ſum in omnibus operibus
tuis: et in factis manuum tuaꝝ meditabar.
Expandi manus meas ad te: anima mea ſi-
cut terra ſine aqua tibi. Velociter exaudi me
domine: defecit ſpiritus meꝰ. Non auertas
faciem tuam a me: et ſimilis ero deſcendenti-
bus in lacum. Auditam fac mihi mane mi-
ſericordiam tuam: quia in te ſperaui. Notã
fac mihi viam in qua ambulem: quia ad te le-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

uaui animam meam. Eripe me de inimicis meis domine ad te cõfugi: doce me facere voluntatem tuam: quia deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me in terrã rectã propter nomen tuũ domine: viuificabis me in equitate tua. Educes de tribulatione animam meam: ⁊ in misericordia tua disperdes omnes inimicos meos. Et perdes oĩs qui tribulant animam meam: quoniam ego ſeruus tuus ſum. Gloria patri. Aña.

Cum ſol autem occubuiſſet: omnes qui habebant infirmos varijs langoribus: ducebant illos ad ieſum: et ſanabantur. Incipit litania.

Kirie eleiſon. Chriſte eleiſõ. Kirie eleiſon. Chriſte audi nos. Chriſte exaudi nos. Chriſte parce peccatis eius.

Sancta trinitas vnus deus. Miſerere ei.
Pater de celis deus. Miſerere ei.
Fili redemptor mundi deus. Miſerere ei.
Spiritus ſancte deus. Miſerere ei.
Sancta Maria. ora pro eo.
Sancta dei genitrix. or.
Sancta virgo virginum. or.
Sancta perpetua virgo: ſuccurre huic infirmo in anguſtijs conſtituto.
Sancte Michael. or.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Sancte Gabriel. oꝛ.
Sancte Raphael. oꝛ.
Oēs ſācti āgeli ⁊ archāgeli dei. Oꝛate ꝓ eo
Sancte Joannes baptiſta. oꝛ.
Oēs ſcī patriarche ⁊ ꝓphete. interdite ꝓ eo
Sancte Petre. oꝛ.
Sancte Paule. oꝛ.
Sancte Andrea. oꝛ.
Sancte Jacóbe. oꝛ.
Sancte Philippe. oꝛ.
Sancte Bartholomee. oꝛ.
Sancte Thoma. oꝛ.
Sancte Matthee. oꝛ.
Sancte Joannes. oꝛ.
Sancte Jacóbe. oꝛ.
Sancte Simon. oꝛ.
Sancte Juda. oꝛ.
Sancte Matthia. oꝛ.
Sancte Marce. oꝛ.
Sancte Luca. oꝛ.
Oēs ſancti apl̄i ⁊ euāgeliſte. Oꝛate ꝓ eo.
Omnes ſancti diſcipuli dn̄i. Oꝛate pro eo.
Omnes ſancti innocentes. Oꝛate pro eo.
Sancte Stephane. oꝛ.
Sancte Antonine. oꝛ.
Sancte Clemens. oꝛ.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Sancte Laurenti. or.
Sancte dionyſi cũ ſocijs tuis. Orate ꝑ eo.
Sancte Saturine. or.
Sancte Juliane. or.
Sancte Sebaſtiane. or.
Sancte Hippolyte. or.
Omnes ſancti martyres dei. Orate ꝑ eo.
Sancte Jlari. or.
Sancte Silueſter. or.
Sancte Martine. or.
Sancte Nicolae. or.
Sancte Marcialis. or.
Sancte Ambroſi. or.
Sancte Auguſtine. or.
Sancte Gregori. or.
Sancte Benedicte. or.
Omẽs ſãcti cõfeſſores dei. Orate pro eo.
Sancta Anna. or.
Sancta Maria magdalena. or.
Sancta Maria egyptiaca. or.
Sancta Felicitas. or.
Sancta Perpetua. or.
Sancta Agnes. or.
Sancta Cecilia. or.
Sancta Anaſtáſia. or.
Sancta Euphemia. or.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Sancta Eugenia. or.
Sancta Praxedis. or.
Sancta Juliana. or.
Sancta Ualeria. or.
Sancta Catherina. or.
Sancta Lucia. or.
Sancta Marina. or.
Omnes ſancte virgines dei. Orate ꝓ eo.
Omnes ſancti et ſancte dei. Orate ꝓ eo.
Propicius eſto. Parce ei dñe.
Ab inſidijs diaboli. Libera eũ dñe.
Ab incurſu immundo. libera.
Ab omni malo. libera.
Ab immundis cogitationibus. libera.
A cruciatu et doloribus. libera.
A cunctis malis imminentibus. libera.
A morbo malo. libera.
Ab omni tribulatione. libera.
A penis inferni. libera.
A poteſtate demonum. libera.
Ab ira tua nimium tremenda. libera.
Ab eternis ſupplicijs. libera.
Per myſteriũ ſcē incarnatiõis tue. libera.
Per aduentum tuum. libera.
Per natiuitatem tuam. libera.
Per baptiſmum tuum. libera.

Per paſſionem et crucē tuam. libera.
Per glorioſam reſurrectionē tuā. libera.
Per admirabilem aſcenſionē tuā. libera.
Per gratiā ſancti ſpūs paracliti. libera.
In ſecundo aduentu tuo. libera.
In hora exitus ſui. libera.
Peccatores. Te rogamus audi nos.
Ut eū ab ira tua eruere digneris. te roga.
Ut fructuoſā penitentiā ei tribuas. te ro.
Ut miſericordia et pietas tua eum cuſtodiat. te rog. Ut in hora exitus ſui ſuccurrere ei digneris. te rog. Ut dextera tua ſancta eum benedicas. te roga. Ut nos exaudire digneris. te roga. Domine ieſu chriſte. Te rogamus audi nos. Fili dei. te roga. Fili dei. te rog. Fili di te Agnus dei qui tollis peccata mūdi. Exaudi nos domine. Agnus dei qui tollis peccata mundi. Suſcipe deprecationē noſtram. Agnus dei qui tollis peccata mūdi. Miſerere nobis. Chriſte audi nos. Chriſte exaudi nos. Kirie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kirie eleiſō. Pater noſter. Et ne nos. Sed libera nos. ℣. Saluum fac ſeruum tuum domine. ℟. Deus meus ſperantem in te. ℣. Dominus conſeruet eum et viuificet eum. ℟. Et beatum faciat eum in terra: et non tradat eum in animaȝ inimicorū eius. ℣. Dn̄s

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

opem ferat illi ſuper lectum doloris eius. ℟. Uniuerſum ſtratum eius verſaſti in infirmitate eius. ℣. Mitte ei domine auxilium de ſancto. ℟. Et de ſion tuere eum. ℣. Exurge domine adiuua eum. ℟. Et libera eum propter nomen tuum. ℣. Domine exaudi. ℟. Et clamor. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo. Oremus. Oratio.

Exauditor omniũ deus: exaudi noſtrorum fletuum ſupplicem vocẽ: ⁊ tribue infirmitatibus noſtris perpetuam ſoſpitatem: vt dum dignãter gemitum noſtri doloris ſuſcipis: tua nos miſericordia cõſoleris. Per chriſtum dñm noſtrũ. Alia oratio.

Effunde ſalutem tuam infirmitatibus noſtris vulnerum cicatricumq; mortalium potentiſſime medicator: vt omnẽ gemitum doloremq; noſtrũ coram te deplorãtes: valeamus euincere inſultationes aduerſantium vitiorum. Per. Alia oratio.

Deus infinite miſericordie veritatiſq; immenſe: ⁊ famuli tui peccatis ⁊ omnibus eius anime medere langoribus: vt miſericordie tue remiſſione percepta in tua ſemꝑ benedictione letetur. Per. Alia oratio.

Adeſto domine precibus noſtris: quibꝰ miſericordie tue imploramus auxiliũ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

pro famulo tuo: ⁊ qui tibi peccata ſua patefe
cit: tu qui potẽs es artifex iterũ eũ reparare
digneris: tribuẽdo ei vitã eternã. Alia orõ.
MAieſtatem tuam dñe ſuppliciter depre
camur: vt huic famulo tuo lõgo ſqual-
lore macerato: miſerationis tue veniam lar-
giri digneris: vt nuptiali veſte recepta ad re
galem mẽſam vnde eiectus fuerat mereatur
introire. Alia Oratio.
DOmine deus qui per apoſtolum tuuz
iacobum locutus es dicens. Infirma-
tur quis in vobis: inducat preſbyteros eccle-
ſie: et orent ſuper eũ vngentes eũ oleo ſancto
in nomine domini: et oratio fidei ſaluabit in
firmũ: et alleuiabit eum dñs: et ſi in peccatis
fuerit: dimittentur ei. Cura queſumus redẽ
ptor noſter gratia ſpiritus ſancti langores
iſtius infirmi: et ſana ſua vulnera: eiuſqꝫ pec
cata dimitte: atqꝫ dolores cunctos cordis et
corporis ab eo repelle: plenamqꝫ ei interius
exteriuſqꝫ ſanitatez miſericorditer redde: vt
ope miſericordie tue reſtitutus et ſanatꝰ: ad
priſtina pietate tua reparetur officia. Qui
cũ patre et ſpiritu ſancto viuis. Alia oratio.
ORemus dñm noſtrum ieſum chriſtũ ⁊
cum omni ſupplicatione rogemus: vt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

hunc famulum ſuum. N. per angelum ſuum viſitare letificare ⁊ cōfortare dignetur. Qui cū patre et ſpiritu ſancto viuit. Benedictio.

IN nomine patris ✠ ⁊ filij ⁊ ſpiritus ſancti amen. Sit tibi hec vnctio ad purificationem mētis et corporis: et ad omniū abſolutionem culparū: ac munimen ⁊ defenſionē contra inſidias immundorū ſpirituū. Amē. In nomine patris ✠ et filij ⁊ ſpiritus ſancti Amén. Accipe ſanitatem. Alia oratio.

VNgo te oleo ſancto inuocata magna creatoris maieſtate: qui iuſſit ſamuel prophete vngere dauid in regē. Operare creatura olei in nomine dei pa ✠ tris omnipotētis ⁊ in nomine ieſū ✠ chriſti filij ei⁹: et ſpiritus ✠ ſācti: vt ſit huic īfirmo ſanitas corporis et anime: vt nō lateat hic ſpiritus immūdus: neq; in mēbris: neq; in medulis: neq; in vlla compage membrorū: ſed inhabitet in eo virtus chriſti altiſſimi et ſanctificatio ſpiritus ſancti. Amén. Alia oratio.

VNgo te oleo ſancto in nomine patris ✠ et filij et ſpiritus ſancti: vt nō lateat in te ſpiritus immundus: neq; in mēbris: neq; in medulis: neq; in vlla compage mēbrorum: ſed habitet in te virtus chriſti altiſſimi

et ſpiritus ſancti: quo per huius operationē myſterij: et per hanc ſacrati olei vnctionez: ac noſtram deprecationem: virtute ſancte trinitatis medicatus ſiue fotus priſtinā et melioratam recipere merearis ſanitatem. Per eū deum christum. Aqui ponga el ſacerdote el olio ſancto enlos ojos diziendo. Oratio.

Vngo oculos tuos oleo ſanctificato in nomine patris ✠. ⁊ filij. ⁊ ſpiritus ſancti: vt quidquid illicito viſu deliquiſti: huius olei vnctione expietur. Amén. In nomine patris ✠ et filij et ſpiritus ſancti. Amén. Per iſtam ſanctam vnctionem: ⁊ ſuam piiſſimam miſericordiaz indulgeat tibi deus quidquid peccaſti per viſum. Amén. Aqui ponga el olio ſancto enlas orejas diziendo. Oratio.

Vngo aures tuas ſacrati olei liquore: vt quidquid delectatione nociuo auditu admiſſum eſt: medicina ſpiritualis euacuet. Amén. In nomine patris. ✠ et filij. et ſpiritus ſancti. Amén.

Per iſtam ſanctam vnctionem: et ſuam piiſſimam miſericordiam indulgeat tibi deus quidquid peccaſti per auditum. Amén.

Aqui ponga el olio ſancto enlas narizes diziendo. Oratio.

Vngo has nares oleo ſacrato: vt quidquid noxium contractum eſt odoratu ſuperfluo: iſta vacuet medicatio. amē. In nomine patris ✠ et filij et ſpiritus ſancti. amē. Per iſtam ſanctam vnctionem: et ſuam pijſſimam miſericordiā indulgeat tibi deus quidquid peccaſti per odoratum. amē. Aqui ponga el olio ſancto enla boca diziẽdo. Oratio.

Vngo labia iſta conſecrati olei medicamēto: vt quidquid ocioſa vel crimino ſa locutione contraxerunt: diuina clementia miſerāte expurgetur hac vnctione. amē. In nomine patris ✠ et filij et ſpūs ſancti. amē. Per iſtam ſanctam vnctionem: et ſuam pijſſimam miſericordiam indulgeat tibi deus quidquid peccaſti per guſtum. amén.

Aqui ponga el olio ſancto a todo ombre o muger enlas palmas delas manos: E ſi fuere ſacerdote pongale el olio ſobre las manos: porquanto las palmas ſon conſagradas. Oratio.

Vngo has manus oleo conſecrato: vt quidquid de illicito vel noxio opere peregerunt: per hanc vnctionem euacuetur. Amén. In nomine patris. ✠ et filij. et ſpiritus ſancti. Amén. Per iſtam ſanctam

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vnctionem: et ſuam piiſſimam miſericordiā indulgeat tibi deus: quidquid peccaſti per viſum: per auditum: per guſtum: per odoratū: per tactum: per inceſſum pedum: et per ardorem libidinis. Amē. Deſpues de vngido pōga la mano el ſacerdote ſobre la cabeça del enfermo ⁊ diga. ℣. Dñs vobiſcū. ℟. Et cū ſpū tuo.

Oratio.

Omnipotens deus: qui per os beati iacobi apoſtoli tui hoc miniſterium infirmis hominibus facere precepiſti: cōſerua huic famulo tuo. N. tuarum dona virtutum et concede: vt medelam tuam non ſolum in corpore: ſed etiam proficiat in mente. Per chriſtum dominū noſtrū.

Oratio.

Deus qui famulo tuo ezechie ter quinos annos ad vitam donaſti: ita hūc famulum tuum. N. a lecto egritudinis tua potentia erigat ad ſalutem. Per chriſtū.

Oratio.

Omnipotens ſempiterne de⁹: ſalus eterna credentium: exaudi nos pro famulo tuo: pro quo miſericordie tue imploram⁹ auxilium: vt reddita ſibi ſanitate: gratiarū tibi in eccleſia tua referat actiones. Per chriſtum dominum noſtrum.

Oratio.

Reſpice domine famulum tuum. N. in infirmitatē ſui corporis laborātem et

aīam refoue quã creaſti: vt caſtigationibus emendatus. cõtinuo ſe ſentiat tua medicina ſaluatum. Per chriſtum. **Oratio.**

DOminus ieſús chriſtus apud te ſit: vt te defendat. amén. intra te ſit: vt te refi ciat. amén. in te ſit: vt te deducat. amén. poſt te ſit: vt te cuſtodiat. amén. ſuper te ſit: vt te benedicat. amén. Qui cũ patre ⁊ ſpiritu ſancto viuit. ⁊c. **Alia benedictio.**

BEnedicat ✠ te deus pater. amén. Sanet te deus ✠ filius. amén. Illuminet te ſpiritus ✠ ſanctus. amén. corpus tuum cuſtodiat. amén. animam tuam ſaluet. amén. cor tuum irradiet. amén. ſenſum tuum dirigat. amẽ. et ad ſupernam vitam te perducat. Qui in trinitate perfecta. **Oratio.**

PRopicietur dominus cunctis infirmitatibus tuis: et ſanet omnes langores tuos: redimat vitam tuam: et corroboret ac ſanet in bonis deſiderium tuum. Qui in trinitate perfecta viuit et regnat deus in ſecula ſeculorum. Amén.

Benedictio dei patris ✠ omnipotentis. et filij. et ſpiritus ſancti deſcendat et maneat ſuper te. amén. et angelus domini bonus ſemper comitetur tecum. Amén.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ordo commendationis anime.

Quando el enfermo estuuiere proximo a la muerte: estando enel agonia: diganle las oraciones ſiguientes.

Proficiſcere aĩa chriſtiana de hoc mundo: in nomine ✠ dei patris omnipotẽtis: qui te creauit. In nomine ieſu chriſti filij dei viui: qui pro te paſſus eſt. In nomine ſpiritus ſancti: qui in te effuſus eſt. In nomine angeloꝝ atqꝫ archãgeloꝝ. In nomine thronorũ et dominationũ. In nomine principatuum ⁊ poteſtatũ. In nomine cherubin atqꝫ ſeraphin. In nomine patriarcharum et prophetarum. In nomine ſanctoꝝ apoſtoloꝝ ⁊ euangeliſtarũ. In nomine ſanctoꝝ martyrũ et cõfeſſoꝝ. In nomine ſanctorũ monachoꝝ et eremitaꝝ. In nomine virginũ et omnium ſanctorũ et ſanctarum dei. Hodie ſit in pace locus tuus. et habitatio tua ſit in ſancta ſiõ. Per chriſtum dominũ noſtrũ. Amẽ. Orõ.

Deus miſericors: deus clemens: deus qui ſecũdum multitudinem miſerationum tuarum peccata penitentium deles: et preteritorum criminũ culpas venia remiſſionis euacuas: reſpice propicius ſuper hunc famulum tuum. N. et remiſſionem ſibi omniũ

peccatorum ſuorum tota cordis confeſſione poſcentem deprecatus exaudi: renoua in eo piiſſime pater quidquid terrena fragilitate corruptum: vel quidquid diabolica fraude violatum eſt: ⁊ vnitati corporis eccleſie membrum redemptionis annecte. Miſerere dñe gemituum: miſerere lachrymarũ eius: ⁊ non habentem fiduciam niſi in miſericordia tua: ad tue ſacramentũ recõciliationis admitte. Per chriſtũ dominũ noſtrũ. Amẽ. Oratio.

COmmendo te omnipotẽti deo chariſſime frater: et ei cuius es creatura committo: vt cũ humanitatis debitum morte interueniente perſolueris: ad autorem tuum: qui te de limo terre formauerat reuertaris. Egredienti itaqꝫ anime tue de corpore ſplẽdidus angeloꝝ cetꝰ occurrat. Iudex apoſtolorũ tibi ſenatus adueniat. Cãdidatoꝝ tibi martyꝝ triũphator exercitus obuiet. Liliata rutilantiũ te confeſſoꝝ turma circundet. Iubilantiũ te virginũ chorus excipiat: ⁊ beate quietis in ſinũ patriarchaꝝ te complexus aſtringat. Mitis atqꝫ feſtiuꝰ chriſti ieſũ tibi aſpectꝰ appareat: qui te ĩter aſſiſtẽtes ſibi iugiter intereſſe diſcernat. Ignores om̃e qđ horret ĩ tenebris: quod ſtridet in flãmis: qđ

Año de 1639. Año
.667

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cruciat in tormentis. cedat tibi teterrimus ſathanas cuꝫ ſatellitibus ſuis: in aduētu tuo te comitantibus angelis contremiſcat: atqꝫ in eterne noctis chaos īmane diffugiat. Exurgat deus: et diſſipentur inimici eius: et fugiant qui oderunt eum a facie eius. Sicut deficit fumus deficiant: ſicut fluit cera a facie ignis: ſic pereāt peccatores a facie dei. Et iuſti epulentur ⁊ exultent in conſpectu dei. Cōfundantur igitur et erubeſcant omnes tartaree legiones: et miniſtri ſathane iter tuuꝫ impedire non audeāt. Liberet te a cruciatu chriſtus: qui ꝑ te crucifixus eſt. Liberet te a morte chriſtus: qui pro te mori dignatus eſt. Cōſtituat te chriſtus filius dei viui intra paradiſi ſui ſemper amena virentia: et inter oues ſuas te ver⁹ ille paſtor agnoſcat. Ille ab om̄ibus peccatis tuis te abſoluat: atqꝫ ad dexteram ſuam in electorum ſuorum te ſorte cōſtituat. Redemptorem tuum facie ad faciem videas: ⁊ preſens ſemper aſſiſtens manifeſtiſſimam beatis oculis aſpicias veritatem. Conſtitutus igitur inter agmina beatorū contēplationis diuine dulcedine potiaris in ſecula ſeculorum. Amen.

Oratio.

Suſcipe domine ſeruum tuū in locum ſperā

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

de ſibi ſaluationis a miſericordia tua. Amē.
Libera dñe animā ſerui tui ex omnibus peri
culis infernoꝝ: et de laqueis penaꝝ: ⁊ ex omī
bus tribulationibus. Amē. Libera domine
animā ſerui tui: ſicut liberaſti enoch et heliā
de cōmuni morte mūdi. Amen. Libera dñe
animā ſerui tui: ſicut liberaſti noe de diluuio
Amen. Libera dñe animā ſerui tui: ſicut libe
raſti abraham de vr caldeorū. amen. Libera
dñe animam ſerui tui: ſicut liberaſti Job de
paſſionibus ſuis. amē. Libera dñe animā ſer
ui tui: ſicut liberaſti iſaac de hoſtia et de ma-
nu patris ſui abrae. amen. Libera dñe animā
ſerui tui: ſicut liberaſti loth de ſodomis et de
flāma ignis. amē. Libera dñe animam ſerui
tui: ſicut liberaſti moyſen de manu pharao-
nis regis egyptioꝝ. amē. Libera dñe animā
ſerui tui: ſicut liberaſti danielē de lacu leonū.
amē. Libera dñe animā ſerui tui: ſicut libera
ſti tres pueros de camino ignis ardētis ⁊ de
manu regis iniqui. amē. Libera dñe animaꝫ
ſerui tui: ſicut liberaſti ſuſannam de falſo cri
mine. amē. Libera dñe animā ſerui tui: ſicut
liberaſti dauid de manu regis ſaul et de ma-
nu golie. amen. Libera dñe animā ſerui tui:
ſicut liberaſti petrum ⁊ paulū de carceribus.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

amén. Et ſicut beatiſſimaꝫ teclā virginem et
martyrem tuam de tribus atrociſſimis tor-
mētis liberaſti: ſic liberare digneris animā
ſerui huius: et tecum facias in bonis congau
dere celeſtibus. Amén. Oratio.

COmmēdamus tibi dñe animā famuli
tui: precamurqꝫ te dñe ieſú chriſte ſal-
uator mūdi: vt propter quā ad terrā miſeri-
corditer deſcendiſti: patriarcharū tuoꝝ ſini
bus inſinuare nō renuas. Agnoſce dñe crea-
turam tuā nō ex diјs alienis creatam: ſed a te
ſolo deo viuo ⁊ vero: quia nō eſt alius de⁹ pre
ter te: et nō eſt ſecundum opera tua. Letifica
dñe animam eius in conſpectu tuo: et ne me-
mineris iniquitatū eius antiquarū et ebrie-
tatum: quas ſuſcitauit furor ſiue feruor ma-
li deſideriј. Licet enim peccauerit: tamen pa
trem et filium et ſpiritū ſanctū nō negauit:
ſed credidit: et zelum dei habuit in ſe: et eum
qui fecit omnia adorauit. Amén. Oratio.

DElicta iuuentutis ⁊ ignorantias eius
queſumus: ne memineris dñe: ſed ſecū
dum magnam miſericordiam tuam memor
eſto illius in gloria claritatis tue. Aperian-
tur ei celi: colletētur ei angeli. In regnū tuū
dñe ſeruū tuum ſuſcipe. Suſcipiat eum ſan-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ctus michael archangelus dei: qui militie ce
leſtis meruit principatum. Ueniant illi ob
uiam ſancti angeli dei: et perducāt eum in ci
uitatem celeſtem ieruſalém. Suſcipiat eum
beatus petrus apoſtolus: cui a deo claues
regni celeſtis tradite ſunt. Adiuuet eum ſan
ctus paulus apoſtolus: qui dignus fuit eſſe
vas electionis. Intercedat pro eo ſanctus io
annes electꝰ dei apoſtolus: cui reuelata ſunt
ſecreta celeſtia. Orent pro eo omnes ſancti
apoſtoli: quibꝰ a domino data eſt poteſtas
ligandi atqꝫ ſoluendi. Intercedant pro eo
omnes ſancti dei: qui pro chriſti nomine tor
menta in hoc ſeculo ſuſtinuerūt: vt vinculis
carneis exutus peruenire mereatur ad glo
riam regni celeſtis. Preſtante domino no
ſtro ieſu chriſto. Qui cuꝫ patre et ſpiritu ſan
cto viuit et regnat in ſecula ſeculorum. amē.
Si anxiatur adhuc anima dicantur hi pſal
mi. Confitemini domino quoniam bonus.
Beati immaculati. vſqꝫ ad. Ad dominum
cum tribularer.

Recommendatio defunctorum.

La orden que ſe a de tener para encomendar
el defuncto es la ſiguiente. diga el cura vn re
ſponſo qualquiſiere o el ſiguiente. ℟.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Subuenite sancti dei: occurrite angeli dñi: ſuſcipientes animã eius. ꝑ. Offerentes eam in conſpectu in altiſſimi. ℣. Suſcipiat eã chriſtus qui creauit: et in ſinu abrahe angeli deducant. ꝑ. Offerentes. Kirie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kirie eleiſon. Pater noſter. Et ne nos. Sed libera nos a malo. ℣. A porta inferi. ℟. Erue dñe animã eius. ℣. Dñs vobiſcum. ℟. Et cũ ſpiritu tuo. Oremus. Oratio.

Tibi dñe cõmendamus animã famuli tui. N. vt defunctus ſeculo tibi viuat: ⁊ que per fragilitatẽ humane cõuerſationis peccata commiſit: tu venia miſericordiſſime pietatis abſterge. Per chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amén.

¶ Incipit officiũ ad defunctos ſepeliẽdos. Deſpues de dicha miſſa: eſtãdo el ſacerdote cerca del defũcto comiẽce el reſpõſo ſiguiẽte.

℟. Credo ꝙ redẽptor meus viuit: et in nouiſſimo die reſurgã. ꝑ. Et renouabũtur denuo oſſa mea et in carne mea videbo dominũ meum. ℣. Lauda anima mea dominũ: laudabo dominum in vita mea: pſallam deo meo quãdiu fuero. ꝑ. Et renouabũtur denuo oſſa mea. Kirie eleiſon. Chriſte eleiſõ. Kirie eleiſon. Pater noſter. ℣. Et ne nos inducas in tẽtationem. ℟. Sed libera nos a malo. ps. Ad dominũ cũ tribularer clamaui. Requiẽ eternã.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

℣. A porta inferi. ℟. Erue domine animã eius. ℣. Domine exaudi. ℟. Et clamor. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum. Oremus. Oratio.

NOn intres in iudiciũ cũ ſeruo tuo dñe: quoniaꝫ nullus apud te iuſtificabitur homo: niſi per te omniũ peccatoꝝ tribuatur remiſſio. Nõ ergo tua queſumus eũ iudicialis ſentẽcia premat: quem tibi vera ſupplicatio fidei chriſtiane cõmendat: ſed gratia tua illi ſuccurrẽte mereatur euadere iudicium vltionis: qui dũ viueret inſignitus eſt ſignaculo ſancte trinitatis. Per eũ qui vẽturus eſt.

℟. Ne recorderis peccata mea. Kirie eleiſon. chriſte eleiſon. kirie eleiſon. Pater noſter. ℣. Et ne nos. ℟. Sed libera nos. ps. Leuaui oculos meos. Requiẽ eternam. ℣. In memoria eterna erit iuſtus. ℟. Ab auditione mala non timebit. ℣. Dñs vobiſcum. ℟. Et cũ ſpũ tuo. Oremus. Orõ.

FAc queſumus dñe cum ſeruo tuo defuncto miſericordiã: vt factoꝝ ſuoꝝ in penis nõ recipiat vicem: qui tuã in votis tenuit volũtatẽ: vt ſicut hic eũ vera fides iũxit fidelium turmis: ita eũ illic tua miſeratio ſociet angelicis choris. Per eũ qui venturus eſt.

℟. Libera me dñe. Kirie eleiſon. chriſte eleiſon. kirie eleiſõ. Pater noſter. Et ne nos. Sed libera nos.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ps. De profundis clamaui. R. Requiem eter-
nam. V. Ne tradas beſtijs animam confitentem ti-
bi. R. Et animam pauperis tui ne obliuiſcaris in
finem. V. Dominus vobiſcum. R. Et cum ſpiritu
tuo. Oremus. Oratio.

Inclina domine aurem tuam ad preces noſtras: quibus miſericordiam tuã ſupplices deprecamur: vt animã famuli tui quã de hoc ſeculo migrare iuſſiſti: in pacis ac lucis regione conſtituas: et ſanctorum tuoruz iubeas eſſe conſortem. Per.

Benedictio tumuli ſiue ſepulture.

V. Adiutoriũ noſtrum in nomine domini. R. Qui fecit celum et terram. V. Sit nomen domini benedictum. R. Ex hoc nunc et vſqz in ſeculum. V. Dominus vobiſcum. R. Et cũ ſpiritu tuo. Oratio.

Deus qui fundaſti terram: et formaſti celos: qui loca ſideribus ſtatuta fixiſti: qui captiuum hominem laqueo mortis: lauacri ablutione reparaſti. Qui ſepultos abraham. iſaac. et iacob in ſpelunca duplici libro vite atqz totius glorie annotaſti principes benedicendos: Ita bene ✠ dicere digneris hunc tumulum famuli tui: vt hic eũm requieſcere facias: et in ſinu abrahe collocare digneris. Qui dominũ noſtrum ieſum chriſtũ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

filiū tuū deuictis laqueis infernorū reſurge-
re in ſe: credentiūqꝫ ſuorū membra reſuſcita-
re voluiſti: Reſpice queſumus dñe ſuper hāc
fabricam ſepulture. Deſcendat hic ſpiritus
tuus ſanctus. benedicendo ✠ benedicat: ſan
ctificando ſanctificet ✠: vt te iubente ſit ei in
hoc loco quieta dormitio: et in die iudicij cuꝫ
ſanctis omnibus vera reſurrectio: Te preſtā
te deus noſter qui in trinitate perfecta viuis
et regnas deus per omnia ſecula ſeculorum.
℟. Amén.

Oratio.

DEus qui hominem a tuo precepto lap
ſum iuſta mortis ſententia condemna
ſti: quiqꝫ per penitentiam ad nouiſſimam re
ſurrectionem a morte liberandum eſſe demō
ſtraſti: Qui primum abrahe patri noſtro in
terra promiſſionis ſepulturaꝫ dediſti: Qui
ſolicitum de nouiſſima hora genus huma-
num eſſe voluiſti: Qui ob huius cauſam in
preparato monumento ioſeph iuſto corpus
dominicum vt ſepeliret inſpiraſti: te contri-
ta et ſubnixa queſumꝰ prece: vt ſepulchrū hoc
qđ famulo tuo preparatū eſt ſepeliendo: tua
pietate reſpicere digneris et ſancti ✠ ficare:
vt cū in eo caro eiꝰ fuerit ingeſta: in paradiſo
recōdatur anima. Cū hec charoꝝ duxerit do

lendo lamenta: ſuccurrant gaudia infinita. Dumq̃ caro in cinerem: oſſaq̃ conuerſa fuerint in puluerẽ: animalis ſpiritus qui te patrem deſeruit: reuertens ſtolam primam accipiat in decore: atq̃ te iubente reſuſcitata et reintegrata a morte in ea carne iudicio tuo deus ipſe glorificata aſſiſtat: in qua huius vite erumnas miſerabiliter tolerauit. Per chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amén.

Aqui eche el ſacerdote agua bendita enla ſepultura: ⁊ lleuen el cuerpo acerca dela ſepultura ⁊ el ſacerdote diga lo ſiguiente. Oratio

Obſecramus miſericordiam tuã omnipotẽs eterne deus: qui hominẽ ad imaginem tuam creare dignatus es: vt ſpiritum et animam famuli tui quẽm hodierna die de rebus humanis eximi: ⁊ a te accerſiri iuſſiſti: blande ⁊ miſericorditer ſuſcipias. non dominentur ei vmbre mortis: nec tangat eum chaos et caligo tenebrarum: ſed exutus omniũ criminum labe: in ſinu abrahe patriarche tui locatus: locum lucis ⁊ refrigerij ſe adeptum eſſe gaudeat: vt cum dies iudicij aduenerit: cum ſanctis et electis tuis eum reſuſcitare iubeas. Per chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amén.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Aqui metan el cuerpo en la ſepultura ⁊ diga el ſacerdote eſta oracion. Oratio.

Ineffabilem dei patris clementiã imploramus ⁊ vnigeniti filij: qui pro nobis humanitatẽ noſtre fragilitatis vel mortalitatis aſſumẽs ideo in ſepulchro requieſcere paſſus es: vt nos de ſepulchro viciorũ eijceres: tueq; glie reſurrectiõis ſociares: adeſto ſupplicationibus noſtris: et faue votis humilibus: quatenus hunc tumulũ quem purificare curamus: per aſperſionem ſalis et aque receptaculũ defuncte carnis reſpectu benigniſſime tue pietatis intuendo ſanctifices: incurſus omniũ aerearum poteſtatũ diſſocies: et tentamenta hoſtis callidi propiciatus elonges: vt tam eum quã locum hunc in quo poſitus fuerit: quem in nomine tue potẽtie dedicamus: tui veri luminis impreſſione perluſtrans: ſine vlla caligine peccatorum corpus quod in illo fuerit reconditũ ſancte quietis remuneratione cõfoueas: et ex eo reſuſcitatũ ad gloriam future examinationis deducas. Per chriſtum dominum noſtrum. Amen.

Aqui tome el ſacerdote vn poco de tierra ⁊ echela en la ſepultura ſobre el cuerpo en manera de cruz diziendo.

Año de 1635 año

Año de 1635 años por ser verdad que los recibi

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Qui de terra eſt de terra loquitur: qui de celo venit ſuper omnes eſt. In nomine ✠ patris. et filij. et ſpiritus ſancti. Amén.

E luego eche agua bendita en la ſepultura ſobre el cuerpo ⁊ diga. Oratio.

Temeritatis quidem eſt domine: vt homo hominem: mortalis mortalem: cinis cinerem tibi dño deo noſtro audeat commendare. Sed quia terra ſuſcipit terram: et puluis conuertitur in puluerẽ: donec omnis caro in ſuam redigatur originem: vnde etiã deus piiſſime pater: lachrymabiliter queſumus tuã pietatem: vt huius animam famuli tui. N. quã de huius mundi voragine cenulẽtam ducis ad patriã abrahe amici tui in ſinu recipias: ⁊ refrigerij rore perfundas. Sit ab eſtuantis gehenne truci incendio ſegregata: et beate requiei te donante coniuncta: et ſi ei ſunt dñe digne cruciatibus culpe: tu ei mitiſſime gratie tue lenitate indulge: nec peccati recipiat vicẽ: ſed indulgentie tue piã ſentiat bonitatẽ. Cumq; finito mũdi termino: ſupnum cũctis illuxerit regnum: nouus homo ſanctorum omniũ cetibus aggregatus: cũ electis tuis reſurgat in parte dextera coronandus. Per chriſtũ dominũ noſtrũ. ℟. Amén.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

℟. Memento mei deus. Kirie eleiſon. chriſte elei‑ſon. kirie eleiſon. Pater noſter. Et ne nos. Sed libe‑ra nos. ℣. A porta inferi. ℟. Erue domine animaꝫ eius. ℣. Domine exaudi. ℟. Et clamor. ℣. Dñs vo‑biſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo. Oremus. Si fue‑rit ſacerdos dicat hanc orationē. Oratio.

Da queſumus domine: vt animaꝫ famu‑li tui ſacerdotis quam de huius ſeculi eduxiſti laborioſo certamine: ſanctoruꝫ tuo‑rum cetui tribuas eſſe conſortem. Per.

Pro vno defuncto non ſacerdote. Oratio.

Deus cui proprium eſt miſereri ſemper et parcere: ꝓpiciare anime famuli tui: et omnia eius peccata dimitte: vt mortis vin‑culis abſolutus: tranſire mereatur ad vitaꝫ: Per.

Pro femina. Oratio.

Queſumus domine pro tua pietate: mi‑ſerere anime famule tue: et a contagijs mortalitatis exutam: in eterne ſaluationis partem reſtitue. Per.

Pro epiſcopis pō‑tificibus et ſacerdotibus. Oratio.

Deus qui inter apoſtolicos ſacerdotes: famulos tuos pontificali ſeu ſacerdo‑tali dignitate vigere feciſti: preſta queſumꝰ: vt eorum quoqꝫ perpetuo aggregentur con‑ſortio. Per.

Pro patre et matre. Oratio.

D Eus qui nos patrem et matrē honoꝛa
re precepiſti: miſerere clemēter anima-
bus parentū noſtroꝝ eoꝛūq; oīa peccata di
mitte: noſq; eos in eterne claritatis gaudia
fac videre. p. Pro cognatis ⁊ benefactoꝛib⁹.

D Eus venie largitoꝛ ⁊ humane ſa Oꝛo.
lutis amatoꝛ: queſumus immēſam cle
mentiā tuā: vt noſtre cōgregatiōis fratres:
ſoꝛoꝛes: et benefactoꝛes noſtros qui ex hoc ſe
culo tranſierūt: beata maria ſemꝑ virgine in
tercedente cū omnibus ſanctis tuis: ad per-
petue beatitudinis conſoꝛtium peruenire cō
cedas. Per. Pro omnibus defunctis. Oꝛo.

F Idelium deus omniū cōditoꝛ et redēp
toꝛ: animabus famuloꝝ famularūq;
tuaꝝ remiſſionē cūctoꝝ tribue peccatoꝝ: vt
indulgentiā quā ſemper optauerūt: piis ſup
plicationibus conſequantur. Qui viuis.

Para dar las gracias deſpues del enterra-
miento: llegada la gēte ala puerta del defun-
cto: el cura diga vn reſponſo rezado con ſu o-
racion: ⁊ diga aſſi.

D ios poꝛ ſu ſācta miſericoꝛdia ⁊ piedad qe-
ra ꝑonar el anima de. N. ⁊ las animas delos
otros finados: q̄ deſte mundo ſon paſſados.
Todos quantos veniſtes alo ſepultar ⁊ con-

rrar: compliſtes vna delas ſiete obꝛas de mi
ſericoꝛdia: la qual os ſera demãdada el dia
del juizio. otroſi onrraſtes a. N. ꝛ. N. ꝛ a to-
dos ſus pariẽtes: ellos vos dan muchas gra
cias. dios de para quien vos onrre: quando
mas meneſter lo ouieredes. Amen.

¶ Oꝛdo reconciliationis eccleſie.

La oꝛden para reconciliar la igleſia o el cemi
terio no cõſagrada: quando eſta poluta poꝛ
effuſion ſanguinis aut ſeminis. Primeramẽ
te el ſacerdote ſe viſta la ſobꝛepelliz ꝛ tome vn
eſtola ꝛ vna capa de ſeda blanca. ꝛ con el agua
bẽdita del domĩgo: lleuãdo vna cruz cõ dos
cirios encẽdidos: vaya ſe a las gradas d̃la pu
erta dela igleſia fuera della eſtãdo buelto ha
zia oriẽte diga. In nomine ✠ patris et filij ꝛ
ſpũs ſancti amẽ. ℣. Adiutoriũ noſtrũ in nomine
dñi. ℟. Qui fecit celũ et terrã. Añ. Aſperges me
dñe. ps. Miſerere mei deus. totum cũ. Gloꝛia
patri. ꝛ diga lo las vezes q̃ fuere neceſſario.
℣. Dñe exaudi. ℟. Et clamoꝛ. ℣. Dñs vobiſcũ. ℟.
Et cum ſpiritu tuo. Oꝛemus. Oꝛatio.

OMnipotẽs ſempiterne deus: qui ſacer
dotibus tuis tãtam gratiã pꝛe ceteris
cõtuliſti: vt quicquid in tuo nomine ꝑfecte
agitur a te fieri credatur: queſumus clemen

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tiam tuã: vt quod modo viſitaturi ſumus: viſites. Et quidquid benedicturi ſumus benedicas. Sitqꝫ ad noſtre humilitatis introitum sanctoꝝ tuoꝝ meritis fuga demonum: et angeli pacis ingreſſus. Per chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amẽ. Alia oratio.

Deus qui dixiſti domus mea domus orationis vocabitur: domũ iſtam immũdis ſpurcicijs contaminatam mũdare et ſanctificare digneris: et omniũ preces ⁊ vota ad te clamantiũ clementer exaudias: et benigne ſuſcipias. Per chriſtũ dñm noſtrũ. ℟. Amẽ.

Laue luego conel agua bendita los lugares contaminados dela igleſia diziendo.

Ut hãc eccleſiam recõciliare digneris: te rogamus audi nos. Ut hanc eccleſiã recõciliare et purgare digneris: te rogamꝰ audi nos. Ut hanc eccleſiã reconciliare purgare et ſanctificare digneris: te rogamus audi nos.

De aqui ſe vaia el ſacerdote delante del altar maior ⁊ diga los verſos ſiguientes.

℣. Sacerdotes tui induantur iuſticiam. ℟. Et ſancti tui exultent. ℣. Domine ſaluum fac regem. ℟. Et exaudi nos ĩ die qua inuocauerimus te. ℣. Saluos fac ſeruos tuos et ancillas tuas domine. ℟. Deus meus ſperantes in te. ℣. Fiat pax in virtute

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tua. ℟. Et abundantia in turribus tuis. ℣. Domi-
ne exaudi. ℟. Et clamor. ℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo. Oremus. Oratio.

Omnipotens ſempiterne deus: qui ſup
bis reſiſtis: et gratiam preſtas humili
bus: tribue queſumus: vt nō indignationeꝫ
tuā prouocemus elati: ſed ꝓpiciationis tue
capiamus dona ſubiecti. Per. Alia oratio.

Pretende dn̄e miſericordiam tuā famu
lis ⁊ famulabus tuis: dexteramqꝫ cele
ſtis auxilij: vt te toto corde ꝑquirant: et que
digne poſtulant: conſequi mereantur. Per
chriſtum dominum noſtrum. Alia oratio.

Deus cui ꝓpriū eſt miſereri ſemꝑ ⁊ par-
cere: ſuſcipe deprecationē nr̄aꝫ: ⁊ famu
los tuos quos delictoꝝ catena cōſtrigit: mi
ſeratio tue pietatis abſoluat. Per. alia orō.

Deus a quo ſctā deſideria: recta cōſilia:
et iuſta ſūt opa: da ſeruis tuis illā quā
mundus dare nō poteſt pacē: vt et corda nr̄a
mādatis tuis dedita: ⁊ hoſtiū ſublata formi
dine tēpora ſint tua ꝓtectiōe tranqlla. Per.

Exaudi qs dn̄e ſupplicū pre- Alia orō.
ces: et confitentiū tibi parce peccatis:
vt pariter nobis indulgentiā tribuas beni-
gnus ⁊ pacē. Per chriſtū dn̄ꝫ nr̄m. ℟. Amē.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Ordo ad recipiendū prelatū vel legatū. Prelatus vel legatus hoc modo pceſſionaliter recipitur. Primo āte gradus maioris altaris ſit ſtratū paratū ⁊ ornatū cū tupeto et pāno ſerico. poſtea proceſſione facta extra fores eccl'ie ordinata. decanus vel ali⁹ de maioribus eccl'ie indutus capa in capite pceſſionis: et diaconus et ſubdiaconus induti veſtibus cōgruis cū reliquiis cruce precedenti: ⁊ acolyti ſint cū cereis in initio pceſſionis: ⁊ ſic oēs beneficiati ordinati ſtantes: tūc accedit prelatus vel legatus recipiēdus. ⁊ ſic oēs proceſſionaliter intrāt eccleſiā. Tūc cantor incipiat ſequēs. ℟. Ecce vir prudens. Interea prelatus vel legatus recipiēdus accedit ad ſtratuz vbi crux parata eſt ante gradus altaris: vbi proſternitur ad adorandū. et reſpōſo finito: eo proſtrato a duob⁹ pueris dicatur. ℣. Ora pro nobis ſctā dei genitrix. ℟. Ut digni efficiamur promiſſionibus chriſti. et poſtea decanus vel alius ſacerdos dicat ſupra eū. ℣. Saluū fac ſeruū tuū. ℟. Deus meus ſperantē in te. ℣. Mitte ei dn̄e auxiliū de ſancto. ℟. Et de ſion tuere euz. ℣. Nihil proficiet inimicus in eo. ℟. Et filius iniquitatis non apponet nocere ei. ℣. Dn̄e exaudi. ℟. Et clamor. ℣. Dn̄s vobiſcū. ℟. Et cū. Oremus. oro

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

CՕncede nos famulos tuos quesum⁹ dñe deus ppetua mētis ⁊ corporis ſani tate gaudere: et glorioſa beate marie ſemper virginis interceſſione a pſenti liberari triſti cia: et eterna perfrui leticia. Per. Oratio.

DEus omniū fideliū paſtor et rector: famulū tuū pontificē noſtrū quē paſtorem eccleſie tue preeſſe voluiſti ppicius reſpice: da ei q̄s: verbo ⁊ exēplo quibus preeſt pficere: vt ad vitam vna cum grege ſibi credito perueniat ſempiternam. Per. Oratio.

EXaudi q̄s dñe ſupplicū preces: et confitentium tibi parce peccatis: vt pariter nobis indulgētiam tribuas benign⁹ et pacē.

Oratione finita prelatus erigit ſe ab occubitu: et ſolēniter oēs benedicit: ⁊ cocedit indulgentiā. Et mox vadit ad hoſpicium ſuum.

¶ Si vero prelatus venerit ad viſitandum: premiſſa forma ſeruata hec erit oratio.

DEus humiliū viſitator: qui eos paterna viſitatiōe cōſolaris: pretēde ſocietati noſtre gratiā tuā: vt p̄ eis in quibus habitas: tuū in nobis ſentiamus aduentū. Per.

¶ Ordo ad recipiendū regē vel principē.

¶ Omnibus ordinatis tā in pceſſione quā in aliis vt ſupra ſcripta ſunt cantor incipiat ſe-

Delos de biesca

quēs. ℟. Bn̄dictus dn̄s deus. vel. Ista est potentia. Finito ℟o. ℟. illo ꝓstrato āte altare: a duobus pueris dicatur. ℣. Ora pro nobis scīa dei genitrix. ℟. Ut digni. Ep̄us vel decan⁹ vel ali⁹ sacerdos dicit sup eū. ℣. Deus iudiciū tuuz regi da. ℟. Et iusticiā tuū filio regis. ℣. Dn̄e saluuz fac regē. ℟. Et exaudi nos i die qua iuocauerimus te. ℣. Dn̄e exaudi. ℟. Et clamor. ℣. Dn̄s vobiscū. ℟. Et cum. Oremus. Or̄o. Concede nos famulos tuos. vt supra. Alia Oratio.

DEus cui oīs potestas ⁊ dignitas famulatur: da huic famlo tuo regi nr̄o ꝓsperū sue dignitatis effectū: vt te semp timeat: tibiq3 iugiter placere cōcedas. Per. Oratio.

QUesumus omp̄s de⁹: vt famulus tu⁹ rex nr̄ qui tua miseratione suscepit regnorū gubernacula: virtutū etiā omniū pcipiat incremēta: quib⁹ decēter ornatus: et viciorꝫ mōstra deuitare: et hostes supare: et ad te qui via veritas et vita es gratiosus valeat ꝑuenire. Per. Or̄o. Exaudi q̄s. vt supra.

¶ Ordo ad recipiēdū reginā vel principissā.

Oibus ordinatis vt supra cātor incipiat. ℟. sequēs. Ista est speciosa. vel. Ueni electa mea. Finito. ℟. ea ꝓstrata ante altare: dicatur a duobus pueris. ℣. Ora pro nobis sācta dei genitrix.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.

℟. Ut digni. Poſtea dicit ſacerdos. ℣. Saluaꝫ fac dn̄e ancillā tuā noſtrā reginaꝫ. ℟. Deus meus ſperantē in te. ℣. Mitte ei dn̄e auxiliū de ſācto. ℟. Et ex ſion tuere eā. ℣. Dn̄e exaudi. ℟. Et clamoꝛ. ℣. Dn̄s vobiſcū. ℟. Et cū. Oremus. Oꝛo. Concede nos famulos. vt ſupꝛa. Alia oꝛatio.

DEus cuiꝰ ꝓuidentia in ſui diſpoſitione nō fallitur ineffabilē clemētiā tuā ſupplices exoꝛamus: vt ſicut heſter regina iſraelitice plebis cauſa ſalutis ad regis aſueri thalamū regniqꝫ ſui cōſoꝛtiū trāſire feciſti: ita hāc famulā tuā chꝛiſtiane plebis ſalutis grā reginā ad gratiā tuā trāſire facias: vt te ſup oīa deſideret: et te inſpirāte que placita ſunt tibi toto coꝛde ꝑficiat: et dextera tue potētie illā ſemꝑ hic ⁊ vbiqꝫ circūdet et ꝓtegat. Oꝛo. Exaudi q̄s dn̄e. vt ſupꝛa.

Lemata eoꝛum que in hoc volumine continentur.

Benedictio menſae. charta. iij
Benedictio agni paſchalis. ch. v
Benedictio carnium et auium. ch. vj
Benedictio caſei et ouoꝛum. ch. vj
Benedictio panis. charta. vj
Benedictio fructuū nouoꝛū. ch. vj
Benedictio ficoꝝ et vuarū. ch. vj

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Tabula.

Benedictio ouorum. charta. vj
Benedictio cuiuſqꝫ rei. charta. vij
Benedictio loci vel domus. char. vij
Benedictio aque diebus dñicis. ch. vij
Benedictio panis diebus dñicis. ch. x
Benedictio fontis ſiue pilae. char. x
Cathecúmeni inſtructio. charta. xiiij
Baptiſmatis forma. charta. xxj
Abſolutionis forma. charta. xxij
Euchariſtia. charta. xxv
Matrimonium. charta xxvij
Extrema vnctio. charta. xlj
Commendatio anime. char. liij
Sepultura. charta. lvj
Reconciliatio eccleſie. charta. lxj
Receptio prelati. charta. lxij
Receptio regis. charta. lxiij
Receptio regine. charta. lxiij

Manuale cum ſua tabula ſecundum vſum ec-
cleſie Palētine in ciuitate Lugrunij per Ar-
naldum guillermū de Brocario ſumma cū
diligentia impreſſum Anno domini milleſi-
mo quingēteſimo octauo. ſexto idus Octo-
bris Foeliciter finitur.

amabarum. et de quo quidem iam dictum est in
capitulo ... nā. Eius fungus et calitas sunt pura
ne sicut i. ij. op° ... eius fructus bo
num facit sine mordicatione. aq. expul.
phe fluxum ventris. venen. decoctio algera
but ... pluhares. de gramine

Gramen vl. tul. facit cohere plagas
sanguineas. aq. expl. eius decoctio ex
pellit lapidem et semen provocat et stringit

Gallia quid est. gallia vero. de gallia.
Quedam est simia facta ex emblicis. sine
aut quam est difficile. sumitur pondus ip
sorum de gallis et alliela et sic fit quod sic
aromatica. nā. Que pura est ca. et s. in primo,
sic. i. ij. et aromatizata est sic. i. ij. op° ...
est stiptica confortans viscera. aromati
zata sunt apta resolutioni. aq. nutri est
bona doloribus ... aq. expl. ...
quidam quod gallia aromatica ... effi
cit ... stringit ventrem et confert fluxui

Gluten quid est. ... de glutine
Quedam sunt de glutine albumat et
resina pini et reliquis in suo loco. nā glutine
albumat est ca. deinde gluten ... de
inde gumma pini. op° ... est resolutivum
quia gumma pini et gluten gipsi non sunt
... resolutivus quam gluten album
quibus sunt caliora eo. de galle

Galle electio ... pon
... dure. ... molles ...
[illegible]
... consuetudo ...
... [illegible]
[illegible]

cal' calida.
cal' spasmo.
cal' gipsi
cal' crine

Galbanum quid est. est duarum ... una
... eius ... levius
vehementioris albedinis et alta est eius ...
que est spissius et glutinosus. electio ...
tum est quod est spissius nā est ca. i. ij. ...
tum ... op° ... virtus eius est lenitiva. re
lutiva. carminativa ventositatum et ...
... sive calefacto ...
et attractio et ... eradicat ...
ap. et ... confert ... et scrophulis ...
... super ... cum aceto. ...
... confert lassitudini et ... et spa
smo ... aq. capitis confert soda et epi
et quando epilentic ... odorat. ...
et confert ... et confert dolori mola
rum et dentium corroso subito. et confert dolori
bus ... et resolutio ... eius et dolo
res ipsius sine impedimento et illud ...
... in oleo ... et ... fit et distillatur
... aq. hanel. confert asmati et tussi ...
... aq. expl. provocat ... fortiter et ...
fetus et facit eos ... et confert
... bibitum cum vino et ...
... difficultatem urine. venen. ...
... cum ...
... et corp. et quando fit ...
eo ... appropriatur ei ... est ...
... eius fungus ... venenoso ...
fit ... cum ...
[illegible]
... quod ...
[illegible]
... primum ...
[illegible]

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ministerio de Educación